I.CHUYỂN ĐỘNG TRÒN ĐỀU VÀ DAO ĐỘNG ĐIỀU HÒA

1. Mối liên hệ giữa dao động điều hòa và hình chiếu của chuyển động tròn đều:

Xét một điểm M chuyển động tròn đều trên đường tròn có bán kính A và tốc độ góc ω. Tại thời điểm ban đầu chất điểm ở vị trí điểm M_0 và tao với truc ngang một góc φ. Tai thời điểm t chất điểm ở vi trí M và góc tạo với trục ngang 0x là $(\omega t + \varphi)$. Khi đó hình chiếu của điểm M

xuống ox là OP có đô dài đai số . $x = OP = A\cos(\omega t + \phi)$

Hình chiếu của một chất điểm chuyển động tròn đều là một dao động điều hòa.

Hay $x = A\cos(\omega t + \varphi)cm$; (t đo bằng s), được biểu diễn bằng vécto quay trên Vòng tròn Lượng Giác như sau:

- -Vẽ một vòng tròn có bán kính bằng biên độ:R = A
- -Trục Ox nằm ngang làm gốc.
- -Xác định pha ban đầu trên vòng tròn (vị trí xuất phát).

Quy ước: Chiều dương từ trái sang phải.

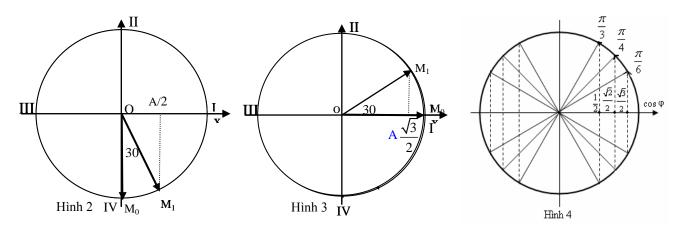
- Chiều quay là chiều ngược chiều kim đồng hồ.
- Khi vật chuyển đông ở **trên** trục Ox : theo chiều **âm.**
- Khi vật chuyển động ở dưới trục Ox : theo chiều dương.
- Có bốn vị trí đặc biệt trên vòng tròn:

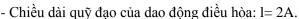
I: vị trí biên dương $x_{max} = +A \rightarrow \phi = 0$; (đây là vị trí mốc lấy góc ϕ)

II : vị trí cân bằng theo chiều âm $\rightarrow \phi = +\pi/2$ hoặc $\phi = -3\pi/2$

III : vị trí biên âm $x_{max} = -A$ $\rightarrow \phi = \pm \pi$

IV : vị trí cân bằng theo chiều dương $\rightarrow \varphi = -\pi/2$ hoặc $\varphi = +3\pi/2$

2. Quãng đường đi được trong khoảng thời gian $(t_2 - t_1)$ của chất điểm dao động điều hoà:

- Quãng đường vật đi được trong 1 chu kỳ dao động $(t_2 t_1 = T)$ là:
- Quãng đường vật đi được trong 1/2 chu kỳ dao động ($\mathbf{t_2} \mathbf{t_1} = \mathbf{T/2}$) là: S = 2A.

a.Khi vật xuất phát từ vị trí đặc biệt: Ta chỉ xét khoảng thời gian $(t_2 - t_1 = \Delta t < T/2)$.

Vật xuất phát từ VTCB:(x=0)

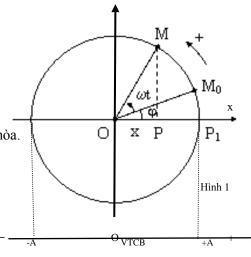
+ khi vật đi từ:
$$x = 0 \rightarrow x = \pm \frac{A}{2}$$
 thì $\Delta t = \frac{T}{12}$: Quãng đường đi được là: $S = A/2$ (hình 2)

+ khi vật đi từ: x=0
$$\rightarrow x = \pm \frac{A\sqrt{2}}{2}$$
 thì $\Delta t = \frac{T}{8}$: Quãng đường đi được là: S = $\frac{A\sqrt{2}}{2}$

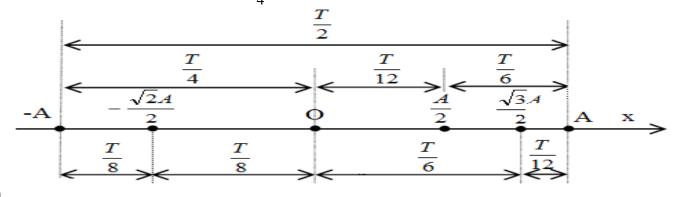
+ khi vật đi từ: x=0
$$\rightarrow x = \pm \frac{A\sqrt{3}}{2}$$
 thì $\Delta t = \frac{T}{6}$: Quãng đường đi được là: S = $\frac{A\sqrt{3}}{2}$

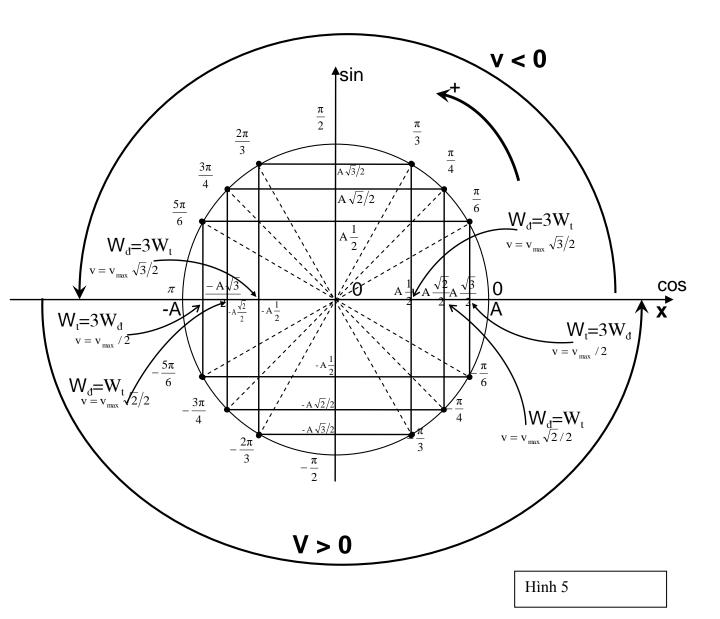
+ khi vật đi từ:
$$x=0 \rightarrow x=\pm A$$
 thì $\Delta t=\frac{T}{4}$: Quãng đường đi được là: $S=A$

Vật xuất phát từ vị trí biên: $(x = \pm A)$

- + khi vật đi từ: $x = \pm A \rightarrow x = \pm \frac{A\sqrt{3}}{2}$ thì $\Delta t = \frac{T}{12}$: Quãng đường đi được là: $S = A \frac{A\sqrt{3}}{2}$ (hình 3)
- + khi vật đi từ: $x = \pm A \rightarrow x = \pm \frac{A\sqrt{2}}{2}$ thì $\Delta t = \frac{T}{8}$: Quãng đường đi được là: $S = A \frac{A\sqrt{2}}{2}$
- + khi vật đi từ: $x = \pm A \rightarrow x = \pm \frac{A}{2}$ thì $\Delta t = \frac{T}{6}$: Quãng đường đi được là: S = A/2
- + khi vật đi từ: $x=\pm A \rightarrow x=0$ thì $\Delta t=\frac{T}{4}$: Quãng đường đi được là : S=A

Vòng tròn lượng giác

b. Khi vật xuất phát từ vị trí bất kỳ! Quãng đường vật đi được từ thời điểm t_1 đến t_2 .

PPG: Phân tích: $t_2 - t_1 = nT + \Delta t$ $(n \in \mathbb{N}; 0 \le \Delta t < T)$

- + Quãng đường đi được trong thời gian nT là $S_1 = 4nA$, trong thời gian Δt là S_2 .
- + Quãng đường tổng cộng là: $S = S_1 + S_2$. Tính S_2 như sau: (Nếu $\Delta t = \frac{T}{2} \Rightarrow S_2 = 2A$)

Xác định:
$$\begin{cases} x_1 = A\cos(\omega t_1 + \varphi) \\ v_1 = -\omega A\sin(\omega t_1 + \varphi) \end{cases} và\begin{cases} x_2 = A\cos(\omega t_2 + \varphi) \\ v_2 = -\omega A\sin(\omega t_2 + \varphi) \end{cases} (v_1 \text{ và } v_2 \text{ chỉ cần xác định dấu})$$

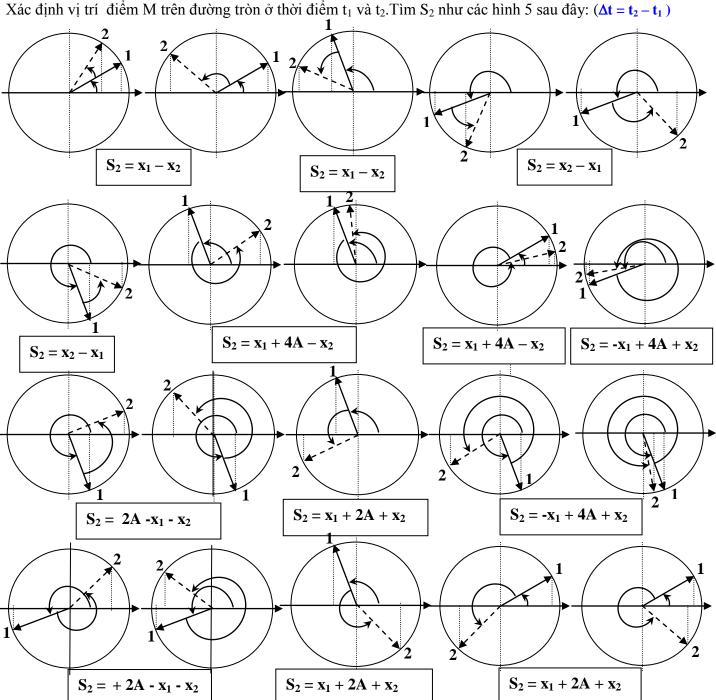
$$\mathbf{X\acute{a}c\ dinh:} \begin{cases} x_1 = \mathrm{Acos}(\omega t_1 + \varphi) \\ v_1 = -\omega A \sin(\omega t_1 + \varphi) \end{cases} v\grave{a} \begin{cases} x_2 = \mathrm{Acos}(\omega t_2 + \varphi) \\ v_2 = -\omega A \sin(\omega t_2 + \varphi) \end{cases} (v_1 \ v\grave{a} \ v_2 \ ch^{\dagger} \ c\grave{a}n \ x\acute{a}c \ dinh \ d\acute{a}u) \end{cases}$$

$$* \ N\acute{e}u \ v_1 v_2 \ge 0 \Rightarrow \begin{bmatrix} \Delta t < 0, 5.T \Rightarrow S_2 = \left| x_2 - x_1 \right| \\ \Delta t > 0, 5.T \Rightarrow S_2 = 4A - \left| x_2 - x_1 \right| \end{cases} * \ N\acute{e}u \ v_1 v_2 < 0 \Rightarrow \begin{bmatrix} v_1 > 0 \Rightarrow S_2 = 2A - x_1 - x_2 \\ v_1 < 0 \Rightarrow S_2 = 2A + x_1 + x_2 \end{cases}$$

Lưu ý:+ Nếu $t_2 - t_1 = nT/2$ với n là một số tự nhiên thì quãng đường đi được là S = n.2A.

- + Tính S_2 bằng cách xác định vị trí x_1 , x_2 và chiều chuyển động của vật trên trục Ox
- + Dùng mối liên hệ giữa dao động điều hoà và chuyển động tròn đều có thể giải bài toán đơn giản hơn.

Mô tả tính S₂: Dựa vào hình chiếu của chuyển động tròn đều. Tính $x_1 = A\cos(\omega t_1 + \varphi)$; $x_2 = A\cos(\omega t_2 + \varphi)$.

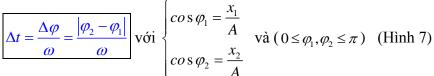

Hình 6: (Chú thích: Các Hình vẽ này copy từ trên mạng)

Nhận xét: Khi vật xuất phát từ VTCB hoặc vị trí biên (tức là $\varphi = 0$; π ; $\pm \pi/2$) thì

- +Quãng đường đi được từ thời điểm $t_1 = 0$ đến thời điểm $t_2 = T/4$ là : S=A
- +Quãng đường đi được từ thời điểm $t_1 = 0$ đến thời điểm $t_2 = nT/4$ là: S = nA
- +Quãng đường đi được từ $t_1 = 0$ đến $t_2 = nT/4 + \Delta t$ (với $0 < \Delta t < T/4$) là: $|\mathbf{S} = \mathbf{nA} + |\mathbf{x}(\mathbf{nT/4} + \Delta t) \mathbf{x}(\mathbf{nT/4})|$

3. Khoảng thời gian ngắn nhất để vật đi từ vị trí có li độ $\mathbf{x}_1$ đến $\mathbf{x}_2$:

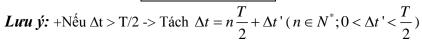

- -Vật có vận tốc lớn nhất khi qua VTCB. Vật có vận tốc nhỏ nhất khi qua vị trí biên.
- → Trong cùng một khoảng thời gian:
  - +Quãng đường đi được càng lớn khi vật ở càng gần VTCB
  - +Quãng đường đi được càng nhỏ khi vật càng gần vị trí biên.
- -Mối liên hệ giữa dao động điều hoà và chuyển đường tròn đều:

Góc quét: $\Delta \varphi = \omega \Delta t$.

- -Quãng đường lớn nhất khi vật đi từ M_1 đến M_2 đối xứng qua trục sin (hình 8):
- => Trong DĐĐH ta có: $\left| S_{\text{Max}} = 2A \sin \frac{\Delta \varphi}{2} \right|$
- -Quãng đường nhỏ nhất khi vật đi từ M₁ đến M₂ đối xứng qua trục cos (hình 9)
- => Trong DĐĐH ta có: $\left| \frac{S_{Min}}{2} = 2A(1 \cos \frac{\Delta \varphi}{2}) \right|$

+Trong thời gian $n\frac{T}{2}$ quãng đường luôn là 2nA

+Trong thời gian Δt' thì quãng đường lớn nhất, nhỏ nhất tính như trên.

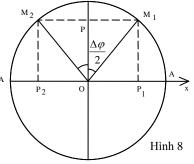

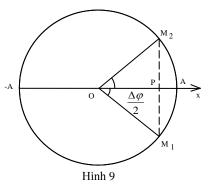
$$v_{tb} = \frac{S}{t_2 - t_1}$$
 với S là quãng đường tính như trên.

 $+ \underline{\text{Tốc độ trung b}}$ nh lớn nhất và nhỏ nhất của vật trong khoảng thời gian Δt :

$$v_{tbMax} = \frac{S_{Max}}{\Delta t} \text{ và } v_{tbMin} = \frac{S_{Min}}{\Delta t} \text{ với } S_{Max}; S_{Min} \text{ tính như trên.}$$

x2 Hình 7 M'2

II.CÁC DẠNG BÀI TẬP:

Dạng 1:Xác định quãng đường vật đi được từ thời điểm t_1 đến thời điểm t_2

1.Phương pháp 1: Xác định quãng đường vật đi được từ thời điểm t_1 đến t_2 : $t_2 - t_1 = nT + \Delta t$ Bước 1: Xác định : $\begin{cases} x_1 = A\cos(\omega t_1 + \varphi) \\ v_1 = -\omega A\sin(\omega t_1 + \varphi) \end{cases}$ và $\begin{cases} x_2 = A\cos(\omega t_2 + \varphi) \\ v_2 = -\omega A\sin(\omega t_2 + \varphi) \end{cases}$ (v₁ và v₂ chỉ cần xác định dấu)

Bước 2: Phân tích : $\mathbf{t_2} - \mathbf{t_1} = \mathbf{nT} + \Delta \mathbf{t}$ ($n \in \mathbb{N}$; $0 \le \Delta \mathbf{t} < \mathbf{T}$). (Nếu $\Delta \mathbf{t} = \frac{\mathbf{T}}{2} \Rightarrow \mathbf{S}_2 = 2\mathbf{A}$)

Quãng đường đi được trong thời gian nT là: $S_1 = 4nA$, trong thời gian Δt là S_2 . Quãng đường tổng cộng là $|S = S_1 + S_2|$:

Cách tính S₂: (Xem hình 6)

$$* \text{N\'eu} \ v_1 v_2 \ge 0 \Rightarrow \begin{bmatrix} \Delta t < \frac{T}{2} \Rightarrow S_2 = \left| x_2 - x_1 \right| \\ \Delta t > \frac{T}{2} \Rightarrow S_2 = 4A - \left| x_2 - x_1 \right| \end{bmatrix} * \text{N\'eu} \ v_1 v_2 < 0 \Rightarrow \begin{bmatrix} v_1 > 0 \Rightarrow S_2 = 2A - x_1 - x_2 \\ v_1 < 0 \Rightarrow S_2 = 2A + x_1 + x_2 \end{bmatrix}$$

* Nếu
$$v_1v_2 < 0 \Rightarrow \begin{bmatrix} v_1 > 0 \Rightarrow S_2 = 2A - x_1 - x_2 \\ v_1 < 0 \Rightarrow S_2 = 2A + x_1 + x_2 \end{bmatrix}$$

Lưu ý: + Tính S_2 bằng cách định vị trí x_1 , x_2 và chiều chuyển động của vật trên trục Ox

+ Có thể dùng mối liên hệ giữa dao động điều hòa và Chuyển động tròn đều giải bài toán sẽ đơn giản hơn.

+ Trong nhiều bài tập có thể người ta dùng kí hiệu: $\Delta t = t_2 - t_1 = nT + \Delta t$

2.Phương pháp 2: Xác định Quãng đường vật đi được từ thời điểm t_1 đến t_2 : $t_2 - t_1 = nT + T/2 + t_0$

Bước 1: - Xác định vị trí và chiều chuyển động của vật tại thời điểm t₁ và t₂:

$$\begin{cases} x_1 = A\cos s(\omega t_1 + \phi) \\ v_1 = -\omega A\sin(\omega t_1 + \phi) \end{cases}$$

$$\begin{cases} x_2 = A\cos s(\omega t_2 + \phi) \\ v_2 = -\omega A\sin(\omega t_2 + \phi) \end{cases}$$

$$\begin{cases} v_1 v \dot{a} v_2 ch^i c \dot{a} n x \dot{a} c d i n h d \dot{a} u \end{cases}$$

$$\begin{cases} v_1 v \dot{a} v_2 ch^i c \dot{a} n x \dot{a} c d i n h d \dot{a} u \end{cases}$$

Bước 2: - Phân tích: $\Delta t = t_2 - t_1 = nT + T/2 + t_0$ (n $\in$ N; $0 \le t_0 < T/2$)

- -Quãng đường đi được trong khoảng thời gian Δt là: $S = S_1 + S_2$
- -Quãng đường S_1 là quãng đường đi được trong thời gian: nT + T/2 là: $S_1 = n.4A + 2A$
- -Quãng đường S_2 là quãng đường đi được trong thời gian t_0 ($0 \le t_0 < T/2$)
  - + Xác định li độ x_1 và dấu của vận tốc v_1 tại thời điểm: $t_1 + nT + T/2$
  - + Xác định li độ x_2 và dấu của vận tốc v_2 tại thời điểm t_2
  - + Nếu $v_1v_2 \ge 0$ (v_1 và v_2 cùng dấu vật không đổi chiều chuyển động) thì : $\mathbf{S_2} = |\mathbf{x_2} \mathbf{x_1}|$
  - + Nếu $v_1v_2 < 0$ (v_1 và v_2 trái dấu vật đổi chiều chuyển động) thì :
    - $v_1 > 0$, $v_2 < 0$: $S_2 = 2A x_1 x_2$
    - $v_1 < 0, v_2 > 0 : S_2 = 2A + x_1 + x_2$

3.Các Ví dụ:

<u>Ví dụ 1</u>: Một vật dao động điều hòa với phương trình $x = 2\cos(10\pi t - \frac{\pi}{3})(cm)$. Tính quãng đường vật đi được trong thời gian 1,1s đầu tiên.

Giải 1: Quãng đường vật đi được trong 1,1s đầu tiên tính từ lúc vật bắt đầu chuyển động. Ta thay t = 0 vào phương trình li độ và phương trình vận tốc để xem vật bắt đầu đi từ vị trí nào và theo chiều nào.?

Ta có:
$$x = 2\cos(10\pi t - \frac{\pi}{3})(cm) = v = -20\pi\sin(10\pi t - \frac{\pi}{3})(cm/s)$$

$$\begin{array}{l} x_0 = 2\cos(-\frac{\pi}{3}) \\ \text{Tại t} = 0: \\ v_0 = -20\pi\sin(-\frac{\pi}{3}) \end{array} \implies \begin{cases} x_0 = 1cm \\ v_0 > 0 \end{cases} \quad \text{và có chu kỳ}: \quad T = \frac{2\pi}{\omega} = \frac{2\pi}{10\pi} = 0, 2(s)$$

Vậy vật bắt đầu đi từ vị trí $x_0 = 1$ cm theo chiều dương.

Phân tích: $\Delta t = 1, 1s = nT + \Delta t' = 5.0, 2 + \frac{0.2}{2} = 5.T + \frac{T}{2}$. -> Quãng đường đi được trong thời gian: nT + T/2 là:

 $\mathbf{S_1} = \mathbf{n.4A} + \mathbf{2A} = \mathbf{N.4A} + \mathbf{2A} = \mathbf{N.4A} + \mathbf{2A} = \mathbf{N.4A} + \mathbf{2A} = \mathbf{N.4A} + \mathbf{N.4A} = \mathbf{N.4A} + \mathbf{N.4A} = \mathbf{N.4A} + \mathbf{N.4A} = \mathbf{N.4A} = \mathbf{N.4A} + \mathbf{N.4A} = \mathbf{N$

<u>Ví dụ 2</u>: Một vật dao động điều hòa với phương trình $x = 4\cos(\pi t - \frac{\pi}{2})(cm)$. Tính quãng đường vật đi được trong 2,25s đầu tiên.

Giải cách 1: Ta có :
$$T = \frac{2\pi}{\omega} = \frac{2\pi}{\pi} = 2(s)$$
 ; $\Delta t = 2,25s = T + 0,25(s)$

Quãng đường vật đi được trong 2s đầu tiên là $S_1 = 4A = 16$ cm.

$$x_0 = 4\cos(2.\pi - \frac{\pi}{2})$$
 - Tại thời điểm t = 2s :
$$v_0 = -4\pi\sin(2.\pi - \frac{\pi}{2}) = > \begin{cases} x_0 = 0 \\ v_0 > 0 \end{cases}$$

$$x = 4\cos(2, 25.\pi - \frac{\pi}{2})$$
- Tại thời điểm t = 2,25s:
$$v = -4\pi\sin(2, 25.\pi - \frac{\pi}{2}) = \begin{cases} x = 2\sqrt{2}cm \\ v > 0 \end{cases}$$

Từ đó ta thấy trong 0,25s cuối vật không đổi chiều chuyển động nên quãng đường vật đi được trong 0,25s cuối là $S_2 = \left|2\sqrt{2} - 0\right| = 2\sqrt{2}(cm)$. Vậy quãng đường vật đi được trong 2,25s là: $S = S_1 + S_2 = (16 + 2\sqrt{2})(cm)$

Giải cách 2: (Sử dụng mối liên hệ giữa dao động điều hòa và chuyển động tròn đều).

Tương tự như trên ta phân tích được $\Delta t = 2,25s = T + 0,25(s)$.

Trong một chu kỳ T vật đi được quãng đường $S_1 = 4A = 16$ cm

Xét quãng đường vật đi được trong 0,25s cuối. Trong 0,25s cuối thì góc mà vật quét được trên đường tròn (bán kính A =

4cm) là:
$$\alpha = \omega . t = \pi . 0, 25 = \frac{\pi}{4} rad =$$
 Độ dài hình chiếu là quãng đường đi được: $S_2 = A \cos \alpha = 4 \frac{\sqrt{2}}{2} = 2\sqrt{2}(cm)$

Từ đó ta tìm được quãng đường mà vật đi được là: $S = S_1 + S_2 = (16 + 2\sqrt{2})(cm)$

Ví dụ 3: Một con lắc lò xo dao động điều hòa với phương trình: $x = 12\cos(50t - \pi/2)$ cm. Quãng đường vật đi được trong khoảng thời gian $t = \pi/12(s)$, kế từ thời điểm gốc là (t = 0):

A. 6cm.

- B. 90cm.

D. 54cm.

Giải Cách 1: Chu kì dao động: $T = \frac{2\pi}{\omega} = \frac{2\pi}{50} = \frac{\pi}{25}$ s

tại t = 0: $\begin{cases} x_0 = 0 \\ y_0 > 0 \end{cases} \Rightarrow \text{Vật bắt đầu dao động từ VTCB theo chiều dương}$

- $\Box \text{ tại thời điểm } t = \pi/12(s): \begin{cases} x = 6cm \\ v > 0 \end{cases} \text{Vật đi qua vị trí có } x = 6cm \text{ theo chiều dương.}$
- $\square$ Số chu kì dao động : $N = \frac{t t_0}{T}$ $\square = \frac{t}{T} = \frac{\pi.25}{12 \pi} = 2 + \frac{1}{12}$ $\Rightarrow$ Thời gian vật dao động là: $t = 2T + \frac{T}{12} = 2T + \frac{\pi}{300}$ s.
- Quãng đường tổng cộng vật đi được là : $S_t = S_{nT} + S_{\Delta t}$ Với : $S_{2T} = 4A.2 = 4.12.2 = 96m$.

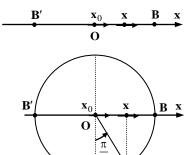
$$Vi \begin{cases} v_1 v_2 \ge 0 \\ \Delta t < \frac{T}{2} \end{cases} \Rightarrow S_{\Delta t} = \left| x - x_0 \right| = 6 - 0 = 6cm$$

 $\begin{array}{lll} -\text{ Vậy } : \text{ } S_t = S_{nT} + \text{ } S_{\Delta t} = 96 + 6 = 102 cm. & \text{Cl} \\ \underline{\textit{Giải Cách 2:}} \text{ \'Ung dụng mối liên hệ giữa CĐTĐ và DĐĐH} \\ \end{array}$

tại t = 0: $\begin{cases} x_0 = 0 \\ y_0 > 0 \end{cases} \Rightarrow \text{Vật bắt đầu dao động từ VTCB theo chiều dương}$

Số chu kì dao động: $N = \frac{t - t_0}{T} = \Box \Box \frac{t}{T} = \frac{\pi . 25}{12 \pi} = 2 + \frac{1}{12}$

$$\implies t = 2T + \frac{T}{12} = 2T + \frac{\pi}{300} \, s. \, \, V \acute{o}i \, \, : T = \frac{2\pi}{\omega} = \frac{2\pi}{50} = \frac{\pi}{25} \, s$$

Hình 10

Gốc quay được trong khoảng thời gian t: $\alpha = \omega t = \omega(2T + \frac{T}{12}) = 2\pi \cdot 2 + \frac{\pi}{6}$ (hình 10)

Vậy vật quay được 2 vòng +góc $\pi/6 \Rightarrow$ quãng đường vật đi được là : $S_t = 4A.2 + A/2 = 102cm$.

Ví dụ 4: Một vật dao động điều hoà với phương trình $x = 6\cos(2\pi t - \pi/3)$ cm. Tính độ dài quãng đường mà vật đi được trong khoảng thời gian $t_1 = 1.5$ s đến $t_2 = 13/3$ s

A. $(50 + 5\sqrt{3})$ cm

B.53cm

C.46cm

D. 66cm

Phương pháp GIẢI BÀI NÀY :

- * Quãng đường vật đi được từ thời điểm t₁ đến t₂.
- Xác định vị trí và chiều chuyển động của vật tại thời điểm t₁ và t₂:

$$\begin{cases} \mathbf{x}_1 = \mathbf{A}\mathbf{c} \circ \mathbf{s}(\mathbf{\omega}\mathbf{t}_1 + \mathbf{\phi}) \\ \mathbf{v}_1 = -\mathbf{\omega}\mathbf{A}\sin(\mathbf{\omega}\mathbf{t}_1 + \mathbf{\phi}) \end{cases} \mathbf{va} \\ \begin{cases} \mathbf{x}_2 = \mathbf{A}\mathbf{c} \circ \mathbf{s}(\mathbf{\omega}\mathbf{t}_2 + \mathbf{\phi}) \\ \mathbf{v}_2 = -\mathbf{\omega}\mathbf{A}\sin(\mathbf{\omega}\mathbf{t}_2 + \mathbf{\phi}) \end{cases}$$

 $(v_1 và v_2 chỉ cần xác định dấu)$

- Phân tích: $\Delta t = t_2 t_1 = nT + T/2 + t_0$
- (n $\in$ N; $0 \le t_0 < T/2$)
- -Quãng đường đi được trong khoảng thời gian Δt là: $S = S_1 + S_2$
- Quãng đường S_1 là quãng đường đi được trong thời gian: nT + T/2

$$S_1 = n.4A + 2A$$

- Quãng đường S_2 là quãng đường đi được trong thời gian t_0 ($0 \le t_0 < T/2$)
  - + Xác định li độ x_1 và dấu của vận tốc v_1 tại thời điểm: $t_1 + nT + T/2$
  - + Xác định li độ x_2 và dấu của vận tốc v_2 tại thời điểm t_2
  - + Nếu $v_1v_2 \ge 0$ (v_1 và v_2 cùng dấu vật không đổi chiều chuyển động) thì : $\mathbf{S_2} = |\mathbf{x_2} x_1|$

+ Nếu $v_1v_2 < 0 \,$ (v_1 và v_2 trái dấu – vật đổi chiều chuyển động) thì :

•
$$v_1$$
 > 0, v_2 < 0 : S_2 = 2A - x_1 - x_2

•
$$v_1' < 0, v_2 > 0 : S_2 = 2A + x_1' + x_2$$

Hướng dẫn giải : T= 1s

- Phân tích: $\Delta t = t_2 - t_1 = 13/3s$ -1,5s = 8.5/3 s = 2T + T/2 + 1/3 s

Quãng đường đi được trong khoảng thời gian Δt là: $S = S_1 + S_2$

- Quãng đường $S_1 : S_1 = 2.4A + 2A = 60cm$

- Quãng đường S_2 là quãng đường đi được trong thời gian $t_0=1/3\ s$

+ Xác định li độ x_1 và dấu của vận tốc v_1 tại thời điểm: $t_1 + 2T + T/2 = 4s$

Tại
$$t = 4s$$

$$\begin{cases} x_1 = 3 \\ v_1 > 0 \end{cases}$$

+ Xác định li độ x_2 và dấu của vận tốc v_2 tại thời điểm t_2 =13/3s

Tại
$$t_2 = 13/3s$$
:
$$\begin{cases} x_2 = 3 \\ v_2 < 0 \end{cases}$$

Vì $v_1v_2 < 0$ (V_1 và v_2 trái dấu – vật đổi chiều chuyển động) thì :

và
$$v_1$$
 > 0, v_2 < 0 : $S_2 = 2A - x_1 - x_2 = 2.6 - 3 - 3 = 6cm$

-Vậy Quãng đường đi được trong khoảng thời gian 8,5/3s: $S = S_1 + S_2 = 60 + 6 = 66$ (cm)

Ví dụ 5: Một vật dao động điều hòa trên quỹ đạo dài 20cm. Sau 1/12s kể từ thời điểm ban đầu vật đi được 10cm mà chưa đổi chiều chuyển động vật đến vị trí có li độ 5cm theo chiều dương. Phương trình dao động của vật là:

Giải: Biên độ A = 10cm. Như bài 4 ở trên ta suy ra:

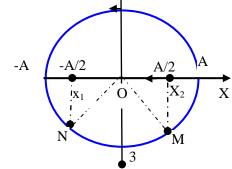
Vật đi từ -A/2 đến A/2 (hình vẽ 9B)

Úng với thời gian vật từ N đến M với góc quay $\Delta \varphi = \pi/3$

Hay thời gian đi là T/6 = 1/12 Suy ra T=1/2(s), f=2Hz

Suy ra $\omega = 2\pi f = 4\pi$ (rad/s). Vật theo chiều dương nên: góc pha ban đầu dễ thấy là $\varphi = -(NO3 + 3Ox) = -(\pi/6 + \pi/2) = -2\pi/3$

Vây phương trình dao đồng: $x = 10 \cos(4\pi t - 2\pi/3)$ (cm)

Hình 11

<u>Ví dụ 5:</u> Một vật dao động điều hòa với phương trình $x = 4\sqrt{2}\cos(5\pi t - 3\pi/4)cm$. Quãng đường vật đi được từ thời điểm $t_1 = 1/10(s)$ đến $t_2 = 6(s)$ là:

A. 84,4cm

B. 333,8cm

C. 331,4 cm

D. 337,5cm

Giải cách 1: chu kỳ:
$$T = \frac{2\pi}{\omega} = \frac{2\pi}{5\pi} = 0.4s$$

Thời gian đi: $t_2 - t_1 = 6 - 1/10 = 5,9(s)$

Ta có:
$$\frac{t_2 - t_1}{T} = \frac{5.9}{0.4} = 14,75$$
 Hay: $t_2 - t_1 = 14,75T = 14T + 0,75T$

Quãng đường đi trong 14T là : $S_1 = 14.4A = 56.4\sqrt{2} = 224\sqrt{2}$ cm

Quãng đường đi trong 0,75T là : $S_2 = 3A = 3.4 \sqrt{2} = 12 \sqrt{2}$ cm

(vì pha ban đầu là $-3\pi/4$ nên vậy xuất phát từ vị trí cân bằng theo chiều âm)

Quãng đường đi trong 14T+ 0,75T là : $S = S_1 + S_2 = 236 \sqrt{2}$ cm

Vậy: $S = S_1 + S_2 = 236 \sqrt{2} = 333,7544$ cm ≈ $\frac{333,8}{1}$ cm . chọn B

Giải cách 2: Dùng tích phân: Máy tinh Fx570ES....(File kèm sau nhé)

4.Tìm quãng đường đi được của vật dao động điều hòa.(Tham khảo)

a.Vấn đề: Chất điểm dao động điều hòa dọc theo trục Ox với li độ có dạng $x = A\cos(\omega t + \phi)$. Tìm quãng đường mà vật đi được từ thời điểm $t = t_1$ đến thời điểm $t = t_2$.

b.Kiến thức:

- -Bất kể vật xuất phát từ đâu, quãng đường vật đi sau nửa chu kì luôn luôn là 2A
- -Nếu vật xuất phát từ vị trí cân bằng $(x_{(t1)} = 0)$ hoặc từ vị trí biên $(x_{(t1)} = \pm A)$ thì quãng đường vật đi sau T/4 là A.
- Trong khoảng thời gian Δt (với $0 < \Delta t < 0.5T$), quãng đi được tối đa S_{max} và tối thiểu S_{min} ?
- Độ lệch cực đại: $\Delta S = (S_{max} S_{min})/2 \approx 0,4A$?

c.Phương pháp giải quyết Vấn đề:

-Quãng đường đi được 'trung bình': $\overline{S} = \frac{t_2 - t_1}{0,5T}.2A$. Quãng đường đi được thỏa mãn: $\overline{S} - 0,4A < S < \overline{S} + 0,4A$.

-Căn cứ vào:
$$\frac{t_2 - t_1}{0.5T} = q \quad \begin{cases} \text{So nguyen} \\ \text{So ban nguyen va } x_{(t_1)} = 0 \cup \pm A \end{cases} \Rightarrow S = q.2A$$
$$q.2A - 0,4A < S < q.2A + 0,4A$$

d Tập hợp, cấu trúc kiến thức: Vận dụng giải các bài toán:

Các ví dụ hướng dẫn.

Câu 1: Một vật dao động điều hoà theo phương trình $x = 1,25\cos(2\pi t - \pi/12)$ (cm) (t đo bằng giây). Quãng đường vật đi được sau thời gian t = 2,5 s kể từ lúc bắt đầu dao động là

A 79 cm

B. 22,5 cm.

C. 7,5 cm.

D. 12,5 cm.

$$HD: \begin{cases} T = \frac{2\pi}{\omega} = 1(s) \\ q = \frac{t_2 - t_1}{0.5T} = \frac{2.5}{0.5.1} = 5 \xrightarrow{\text{So nguyen}} S = q.2A = 10A = 12.5(cm) \end{cases}$$
Câu 2: Một vật nhỏ dao động điều hòa dọc theo trục 0x (0 là vị trí cân b

Câu 2: Một vật nhỏ dao động điều hòa dọc theo trục 0x (0 là vị trí cân bằng) có phương trình dao động $x = 3.\cos(3\pi t)$ (cm) (t tính bằng giây) thì đường mà vật đi được từ thời điểm ban đầu đến thời điểm 3 s là

Δ 24 cm

B. 54 cm.

C. 36 cm

D. 12 cm.

$$HD: \begin{cases} T = \frac{2\pi}{\omega} = \frac{2}{3}(s) \\ q = \frac{t_2 - t_1}{0.5T} = \frac{3 - 0}{0.5.2/3} = 9 \xrightarrow{\text{So nguyen}} S = q.2A = 18A = 54cm \end{cases}$$

Câu 3: Một chất điểm dao động điều hòa trên trục Ox có phương trình $x = 4\cos(4\pi t - \pi/2)$ (cm). Trong 1,125 s đầu tiên vật đã đi được một quãng đường là:

A. 32 cm.

B. 36 cm.

C. 48 cm.

D. 24 cm.

$$HD: \begin{cases} T = \frac{2\pi}{\omega} = 0,5(s) \\ q = \frac{t_2 - t_1}{0,5T} = \frac{1,125 - 0}{0,5.0,5} = 4,5 \xrightarrow{\frac{56 \text{ ban nguyen}}{nh - ng} x_{(\eta)} = 4\cos\left(4\pi.0 - \frac{\pi}{2}\right) = 0} \end{cases} S = q.2A = 9A = 36cm$$

$$\textbf{Câu 4: } \text{Một con lắc lò xo dao động với phương trình: } x = 4\cos4\pi t \text{ cm (t đo bằng giây)}.$$

Câu 4: Một con lắc lò xo dao động với phương trình: $x = 4\cos 4\pi t$ cm (t đo bằng giây). Quãng đường vật đi được trong thời gian 2,875 (s) kể từ lúc t = 0 là:

A. 16 cm

B. 32 cm.

C. 64 cm.

D. 92 cm.

$$HD: \begin{cases} T = \frac{2\pi}{\omega} = 0,5(s) \\ q = \frac{t_2 - t_1}{0,5T} = \frac{2,875 - 0}{0,5.0,5} = 11,5 \xrightarrow{Số \ bán \ nguyên} S = q.2A = 23A = 92cm \end{cases}$$

Câu 5: Một vật dao động điều hoà dọc theo trục Ox (O là vị trí cân bằng) có phương trình: $x = 5.\sin(2\pi t + \pi/6)$ cm (t đo bằng giây). Xác định quãng đường vật đi được từ thời điểm t = 1 (s) đến thời điểm t = 13/6 (s).

A. 32,5 cm

B. 5 cm

C. 22,5 cm

D. 17,5 cm

$$HD: \begin{cases} T = \frac{2\pi}{\omega} = 1(s) \\ q = \frac{t_2 - t_1}{0,5T} = \frac{13/6 - 1}{0,5.1} = \frac{7}{3} \Rightarrow \begin{cases} \overline{S} = q.2A = \frac{70}{3} = 23,3cm \\ \Delta A_{max} = 0,4A = 2cm \end{cases} \Rightarrow Chọn C \\ \Delta A_{max} = 0,4A = 2cm \end{cases} \Rightarrow Chọn C$$
Câu 6: Một vật dao động điều hoà dọc theo trục Ox với phương trình: $\mathbf{x} = 6\cos(4\pi t - \pi/3)$ cm (t đo bằng giây). Quãng đường vật đi được từ thời điểm ban đầu đến thời điểm $\mathbf{t} = 8/3$ (s) là
A. 134,5 cm.
B. 126 cm.
C. 69 cm.
D. 21 cm.
$$\begin{cases} T = \frac{2\pi}{\omega} = 0,5(s) \\ \overline{S} = \frac{t_2 - t_1}{0,5T}.2A = \frac{8/3 - 0}{0,5}.4A = \frac{64}{3}A = \frac{64}{3}6 = 128cm \\ \Delta A_{max} = 0,4A = 2,4cm \end{cases} \Rightarrow Chọn B$$

D. 21 cm.

5.Trắc nghiệm vân dung :

Câu 1. Một vật nhỏ dao động điều hòa có biên độ A, chu kì dao động T, ở thời điểm ban đầu t = 0 vật đang ở vị trí cân bằng hoặc vị trí biên. Quãng đường mà vật đi được từ thời điểm ban đầu đến thời điểm t = T/4 là

A. A/2

<u>C</u>. A

Câu 2. Một con lắc lò xo dao động điều hòa với phương trình : $x = 6\cos(20t + \pi/3)$ cm. Quãng đường vật đi được trong khoảng thời gian $t = 13\pi/60(s)$, kể từ khi bắt đầu dao động là :

B 90cm.

C102cm.

Câu 3. Một vật dao động điều hoà dọc theo trực 0x với phương trình $x = 6.\cos(20t - \pi/3)$ cm (t đo bằng giây). Quãng đường vật đi được từ thời điểm t = 0 đến thời điểm $t = 0.7\pi/6$ (s) là

B. 15cm

Câu 4. Một con lắc lò xo gồm một lò xo có độ cứng 40 N/m và vật có khối lượng 100 g, dao động điều hoà với biên độ 5 cm. Chọn gốc thời gian t = 0 lúc vật qua vị trí cân bằng. Quãng đường vật đi được trong $0,175\pi$ (s) đầu tiên là

B. 35 cm

C. 30 cm

Câu 5. Một vật dao động điều hòa dọc theo trục Ox với phương trình: $x = 5\cos(8\pi t + \pi/3)$ cm. Quãng đường vật đi được từ thời điểm t = 0 đến thời điểm t = 1.5 (s) là

A. 15 cm

B. 135 cm

<u>C</u>. 120 cm

Câu 6. Một vật dao động điều hoà dọc theo trục Ox với phương trình: $x = 3\cos(4\pi t - \pi/3)$ cm. Quãng đường vật đi được từ thời điểm t = 0 đến thời điểm t = 2/3 (s) là

<u>A</u>. 15 cm

B. 13,5 cm

C. 21 cm

D. 16,5 cm

Câu 7. Một vật dao động điều hòa dọc theo trục Ox với phương trình: $x = 5\cos(\pi t + 2\pi/3)$ cm. Quãng đường vật đi được từ thời điểm $t_1 = 2$ (s) đến thời điểm $t_2 = 19/3$ (s) là:

B. 35 cm

C. 22,5 cm

D. 45 cm

Câu 8. Một vật dao động điều hòa dọc theo trục Ox với phương trình: $x = 5\cos(\pi t + 2\pi/3)$ cm. Quãng đường vật đi được từ thời điểm $t_1 = 2$ (s) đến thời điểm $t_2 = 17/3$ (s) là:

B. 35 cm

C. 30 cm

Câu 9. Một vật dao động điều hòa dọc theo trục Ox với phương trình: $x = 5\cos(\pi t + 2\pi/3)$ cm. Quãng đường vật đi được từ thời điểm $t_1 = 2$ (s) đến thời điểm $t_2 = 29/6$ (s) là:

A. 25 cm

B. 35 cm

C. 27,5 cm

Câu 10. Một vật dao động điều hòa dọc theo trục Ox với phương trình: $x = 7\cos(5\pi t + \pi/9)$ cm. Quãng đường vật đi được từ thời điểm $t_1 = 2,16$ (s) đến thời điểm $t_2 = 3,56$ (s) là:

A. 56 cm

B. 98 cm

C. 49 cm

D. 112 cm

Câu 11. Vật dao động điều hòa theo phương trình: $x = A\cos(\omega t + \varphi)$. Vận tốc cực đại của vật là $v_{max} = 8\pi$ cm/s và gia tốc cực đại $a_{max} = 16\pi^2 \text{ cm/s}^2$. Trong thời gian một chu kỳ dao động, vật đi được quãng đường là:

A. 20*cm*;

D. 8*cm*.

Câu 12. Một con lắc lò xo dao động điều hòa với biên độ 6cm và chu kì 1s. Tại t = 0, vật đi qua vị trí cân bằng theo chiều âm của trục toạ độ. Tổng quãng đường đi được của vật trong khoảng thời gian 2,375s kể từ thời điểm được chọn làm gốc là:

A. 48cm

B. 50cm

C. 55,76cm

D. 42cm

I.Để xác định thời điểm một vật dao động điều hoà đi qua một điểm đã cho x hoặc v, a, F, $\mathbf{W_d}$, $\mathbf{W_t}$.

1.Phương pháp : Phương trình dao động có dạng: $x = A\cos(\omega t + \varphi)$ cm

Phương trình vận tốc: $v = -A\omega \sin(\omega t)$

Tính số chu kỳ dao động từ thời điểm
$$t_1$$
 đến t_2 : $N=\frac{t_2-t_1}{T}=n+\frac{m}{T}$ với $T=\frac{2\pi}{\omega}$

Trong một chu kỳ: + vật đi được quãng đường 4A

+ Vật đi qua ly độ bất kỳ 2 lần

- * Nếu m = 0 thì: + Quãng đường đi được: $S_T = n.4A$
  - + Số lần vật đi qua x_0 là $M_T = 2n$
- * Nếu m $\neq 0$ thì : + Khi t = t₁ ta tính x₁ = Acos(ω t₁ + φ)cm và v₁ dương hay âm (không tính v₁)
  - + Khi $t = t_2$ ta tính $x_2 = A\cos(\omega t_2 + \varphi)$ cm và v_2 dương hay âm (không tính v_2)

Sau đó vẽ hình của vật trong phần lẽ $\frac{m}{T}$ chu kỳ rồi dựa vào hình vẽ để tính $S_{l\bar{e}}$ và số lần $M_{l\bar{e}}$ vật đi qua x_0 tương ứng.

Khi đó: + Quãng đường vật đi được là: $S = S_T + S_{l\tilde{e}}$

+ Số lần vật đi qua x_0 là: $M = M_T + M_{l\tilde{e}}$

II. Xác định Số lần vật đi qua vị trí cho trước xo trong khoảng thời gian $\Delta t = t1$ đến t2

<u>1.Phương pháp 1:</u> Phương trình dao động có dạng: $x = A\cos(\omega t + \varphi)$ cm

Bước 1: -Xác định vị trí của vật tại thời điểm t_1 là x_1 và tại thời điểm t_2 là x_2

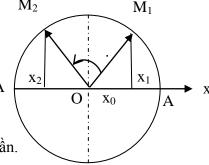
và chiều chuyển động của vật tại thời điểm t₁ và t₂: (v₁ và v₂ chỉ cần xác định dấu)

Bước 2: -Phân tích: $\Delta t = t_2 - t_1 = nT + \Delta t_0$ (n $\in$ N; $0 \le \Delta t_0 < T$)

Bước 3: -Từ hình vẽ ta xác định được trong khoảng thời gian Δt_0 vật

chuyển động từ $M_1 \rightarrow M_2$ qua vị trí x_0 no lần.

Suy ra số lần vật đi qua vị trí x0 trong khoảng thời gian từ t_1 là t_2 là $N=2n+n_0$.

Hình 12

Phương pháp 2:

Xác định trong khoảng thời gian Δt vật qua một vị trí cho trước bao nhiêu lần.

- + Biểu diễn trên vòng tròn, xác định vị trí xuất phát.
- + Xác định góc quét $\Delta \varphi = \Delta t.\omega$
- + Phân tích góc quét $\Delta \phi = n_1.2\pi + n_2.\pi + \Delta \phi$ '; n_1 và n_2 : số nguyên; ví dụ: $\Delta \phi = 9\pi = 4.2\pi + \pi$
- + Biểu diễn và đếm trên vòng tròn.
- Khi vật quét một góc $\Delta \phi = 2\pi$ (một chu kỳ thì qua một vị trí bất kỳ 2 lần , một lần theo chiều dương , một lần theo chiều âm)

CÁCH NHỚ NHANH SỐ LẦN HAI VẬT GẶP NHAU CỦA 2 VẬT DAO ĐỘNG ĐIỀU HÒA KHÔNG CÙNG BIÊN ĐỘ VÀ CÓ CÙNG TÂN SỐ GÓC

a.CO SỞ LÍ THUYẾT:

Hai vật phải cùng vị trí cân bằng, biểu diễn bằng hai đường tròn đồng tâm như hình vẽ.

Khi gặp nhau thì hình chiếu của chúng trên trục hoành trùng nhau.

Phần chứng minh dưới đây sẽ cho thấy:

Chúng gặp nhau hai lần liên tiếp cách nhau T/2

Giả sử lần gặp nhau ban đầu hai chất điểm ở vi trí M, N.

Do chúng chuyển động ngược chiều nhau, nên có thể giả sử M chuyển động ngược chiều kim đồng hồ còn N chuyển động thuận chiều kim đồng hồ.

Nhận xét:

- -Lúc đầu MN ở bên phải và vuông góc với trục hoành (hình chiếu của chúng trên trục hoành trùng nhau)
- -Do M,N chuyển động ngược chiều nhau nên chúng gặp nhau ở bên trái đường tròn
- -Khi gặp nhau tại vị trí mới M' và N' thì M'N' vẫn phải vuông góc với trục hoành
- -Nhận thấy tam giác OMN và OM'N bằng nhau, và chúng hoàn toàn đối xứng qua trục tung
- -Vậy thời gian để chúng gặp nhau lần 1 là T/2,

b.CÔNG THỨC TÍNH SỐ LÂN HAI VẬT GẶP NHAU:

Từ cơ sở lí thuyết trên, ta hoàn toàn tính được tổng quát số lần gặp nhau:

Gọi thời gian đề bài cho là t, T/2= i. Số lần chúng gặp nhau sau thời gian t:

 $n = \left| \frac{t}{t} \right|$ bằng phần nguyên của t chia nửa chu kì.

Chú ý: Xem lúc t=0 chúng có cùng vị trí hay không, nếu cùng vị trí và tính cả lần đó thì số lần sẽ là n+1

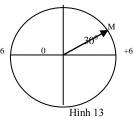
c.VÍ DŲ:

Cho 2 vật dao động theo 2 ph-ơng trình $x_1 = 3\cos(5\pi t - \pi/3)$ cm và $x_1 = \sqrt{3}\cos(5\pi t - \pi/6)$ cm . Trong 1s kể từ t = 0.2s vật gặp nhau mấy lần?

Giải: Chu kì T=0.4s, T/2=0.2s. Sau t=1s:

Ban đầu hai vật ở cùng vị trí x=3/2cm; Số lần gặp nhau kể từ đó: n=1/0,2=5

Vậy nếu không kể tại vị trí t=0 thì có 5 lần, nếu kể cả t=0 thì có 6 lần

Hình 14

2.CácVí du:

Ví dụ 1: Vật d.đ.đ.d với phương trình : $x = 6\cos(5\pi t + \pi/6)$ cm (1)

- **a.**Trong khoảng thời gian 2,5s vật qua vị trí x = 3cm mấy lần.
- **b**. Trong khoảng thời gian 2s vật qua vị trí x = 4cm theo chiều dương mấy lần.
- **c.** Trong khoảng thời gian 2,5s vật qua vị trí cân bằng theo chiều dương mấy lần.
- **d.**Trong khoảng thời gian 2s vật qua vị trí cân bằng mấy lần.

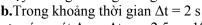
Trước tiên ta biểu diễn pt (1) trên vòng tròn, với $\varphi = \pi/6$ (rad)

- -Vật xuất phát từ M, theo chiều âm. (Hình 13)
- **a.**Trong khoảng thời gian $\Delta t = 2.5$ s
- => góc quét $\Delta \varphi = \Delta t.\omega = 2.5.5\pi = 12.5\pi = 6.2\pi + \pi/2$

Từ vòng tròn ta thấy: (Hình 14)

- trong một chu kỳ vật qua x = 3cm được 2 lần tại $P_{\text{(chiều âm)}}$ và $Q_{\text{(chiều dương)}}$
- trong $\Delta \varphi_1 = 6.2\pi$; 6 chu kỳ vật qua x = 3cm được 6.2 = 12 lần
- còn lại $\Delta \phi_2 = \pi/2$ từ M $\rightarrow$ N vật qua x = 3cm một lần tại $P_{\text{(chiều âm)}}$

Vậy: Trong khoảng thời gian $\Delta t = 2.5$ s vật qua x = 3cm được 13 lần

=> góc quét $\Delta \varphi = \Delta t.\omega = 2.5\pi = 10\pi = 5.2\pi$

Vật thực hiện được 5 chu kỳ (quay được 5 vòng)

Từ vòng tròn ta thấy: (Hình 15)

- trong một chu kỳ vật qua vị trí x = +4cm theo chiều dương được một lần, tại N

Vây : trong 5 chu kỳ thì vât qua vi trí x = 4cm theo chiều dương được 5 lần

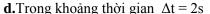
c.Trong khoảng thời gian $\Delta t = 2.5$ s

=> góc quét $\Delta \varphi = \Delta t.\omega = 2.5.5\pi = 12.5\pi = 6.2\pi + \pi/2$

Từ vòng tròn ta thấy: (Hình 16)

- Trong một chu kỳ vật qua vị trí cân bằng theo chiều dương 1 lần tai N.
- Trong $\Delta \phi_1 = 6.2\pi$; 6 chu kỳ vật qua vị trí cân bằng theo chiều dương 6 lần tại N.
- Còn lại $\Delta \phi_2 = \pi/2$ từ M $\rightarrow$ P vật qua không qua vị trí cân bằng theo chiều dương lần nào.

Vậy trong khoảng thời gian $\Delta t = 2.5$ s vật qua vị trí cân bằng theo chiều dương 6 lần.

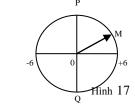

$$=>$$
 góc quét $\Delta \varphi = \Delta t.\omega = 2.5\pi = 10\pi = 5.2\pi$

Vật thực hiện được 5 chu kỳ (quay được 5 vòng)

Từ vòng tròn ta thấy: (Hình 17)

- Trong một chu kỳ vật qua vị trí vị trí cân bằng 2 lần tại $P_{\text{(chiều âm)}}$ và $Q_{\text{(chiều dương)}}$.
- Vậy trong khoảng thời gian $\Delta t = 2s$ vật qua vị trí vị trí cân bằng 10 lần.

Hình 15

Hình 16

Ví dụ 2: Một vật dao động điều hoà với phương trình $x = 8\cos(2\pi t)$ cm. Thời điểm thứ nhất vật đi qua vị trí cân bằng là:

B)
$$\frac{1}{2}s$$

B)
$$\frac{1}{2}s$$
 C) $\frac{1}{6}s$ D) $\frac{1}{3}s$

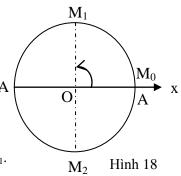
$$\frac{1}{3}s$$

<u>Giải Cách 1:</u> Vật qua VTCB: $x = 0 \Rightarrow 2\pi t = \pi/2 + k\pi \Rightarrow t = \frac{1}{4} + \frac{k}{2}$ $k \in \mathbb{N}$

Thời điểm thứ nhất ứng với $k = 0 \Rightarrow t = 1/4$ (s)

Giải Cách 2: Dùng mối liên hệ giữa dao động điều hoà và chuyển động tròn đều. Vật đi qua VTCB, ứng với vật chuyển động tròn đều qua M_1 hoặc M_2 .(Hình 18)

Vì φ = 0, vật xuất phát từ M_0 nên thời điểm thứ nhất vật qua VTCB ứng với vật qua M_1 .

Khi đó bán kính quét góc
$$\Delta \varphi = \pi/2 \Rightarrow t = \frac{\Delta \varphi}{\omega} = \frac{1}{4} s$$

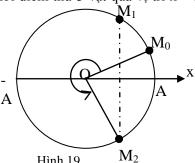
 $\underline{\text{Ví dụ 3:}}$ Một vật dao động điều hoà với phương trình $x = 4\cos(4\pi t + \frac{\pi}{6})$ cm. Thời điểm thứ 3 vật qua vị trí x = 2cm

theo chiều dương.

Giải Cách 1: Ta có
$$\begin{cases} x = 2 \\ v > 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x = 4\cos(4\pi t + \frac{\pi}{6}) = 2 \\ v = -16\pi\sin(4\pi t + \frac{\pi}{6}) > 0 \end{cases} \Rightarrow 4\pi t + \frac{\pi}{6} = -\frac{\pi}{3} + k2\pi$$

$$\Rightarrow t = -\frac{1}{8} + \frac{k}{2} \quad k \in N^*$$

$$\Rightarrow t = -\frac{1}{8} + \frac{k}{2} \quad k \in \mathbb{N}^*.$$
 Thời điểm thứ 3 ứng với $k = 3 \Rightarrow t = \frac{11}{8}s$

Giải Cách 2: Dùng mối liên hệ giữa dao động điều hoà và chuyển động tròn đều. Vật qua x = 2 theo chiều dương là qua M_2 .Qua M_2 lần thứ 3 ứng với vật quay được 2 vòng (qua 2 lần) và lần cuối cùng đi từ M_0 đến M_2 .(Hình 19)

Gốc quét
$$\Delta \varphi = 2.2\pi + \frac{3\pi}{2} \Rightarrow t = \frac{\Delta \varphi}{\omega} = \frac{11}{8}s$$

<u>Ví du 4:</u> Một vật dao động điều hoà với phương trình $x = 4\cos(4\pi t + \frac{\pi}{6})$ cm. Thời điểm thứ 2013 vật qua vị trí x=2cm.

B)
$$\frac{12061}{24}$$
 s

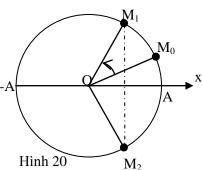
C)
$$\frac{24157}{24}$$

A)
$$\frac{12073}{24}s$$
 B) $\frac{12061}{24}s$ C) $\frac{24157}{24}s$ D) Đáp án khác

Giải Cách 1:
$$x = 2 \Rightarrow$$

$$\begin{bmatrix}
4\pi t + \frac{\pi}{6} = \frac{\pi}{3} + k2\pi \\
4\pi t + \frac{\pi}{6} = -\frac{\pi}{3} + k2\pi
\end{bmatrix} \Rightarrow \begin{bmatrix}
t = \frac{1}{24} + \frac{k}{2} & k \in \mathbb{N} \\
t = -\frac{1}{8} + \frac{k}{2} & k \in \mathbb{N}^*
\end{bmatrix}$$

Vật qua lần thứ 2013(lẻ) ứng với nghiệm trên $k = \frac{2013 - 1}{2} = 1006$

$$\Rightarrow t = \frac{1}{24} + 503 = \frac{12073}{24} \text{ s} -> \text{Dáp án A}$$

Giải Cách 2: Vật qua x = 2 là qua M_1 và M_2 . Vật quay 1 vòng (1 chu kỳ) qua x = 2 là 2 lần.

Qua lần thứ 2013 thì phải quay 1006 vòng rồi đi từ M_0 đến M_1 .(Hình 20)

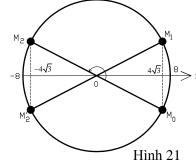
Góc quét
$$\Delta \varphi = 1006.2\pi + \frac{\pi}{6} \Rightarrow t = \frac{\Delta \varphi}{\varphi} = 503 + \frac{1}{24} = \frac{12073}{24} \text{ s Dáp án A}$$

<u>Ví dụ 5:</u> Một vật dao động điều hoà với $x=8\cos(2\pi t-\frac{\pi}{6})$ cm. Thời điểm thứ 2012 vật qua vị trí có $v=-8\pi$ cm/s.

Bài giai: Cách 1: Ta có v =
$$-16\pi \sin(2\pi t - \frac{\pi}{6}) = -8\pi$$

$$\Rightarrow \begin{bmatrix} 2\pi t - \frac{\pi}{6} = \frac{\pi}{6} + k2\pi \\ 2\pi t - \frac{\pi}{6} = \frac{5\pi}{6} + k2\pi \end{bmatrix} \Rightarrow \begin{bmatrix} t = \frac{1}{6} + k \\ t = \frac{1}{2} + k \end{bmatrix}$$

Thời điểm thứ 2012 ứng với nghiệm dưới $k = \frac{2012}{2} - 1 = 1005 \implies t = 1005 + \frac{1}{2} = 1005,5 \text{ s}$

<u>Cách 2:</u> Ta có $x = \sqrt{A^2 - (\frac{v}{\omega})^2} = \pm 4\sqrt{3}cm$. Vì v < 0 nên vật qua M_1 và M_2 ; Qua lần thứ 2012 thì phải quay 1005 vòng rồi đi từ M_0 đến M_2 . Góc quét $\Delta \phi = 1005.2\pi + \pi \Rightarrow t = 1005,5 s$. (Hình 21)

<u>Ví dụ 6:</u> Một vật dao động điều hoà với phương trình $x=8\cos(2\pi t-\frac{\pi}{3})$ cm. Thời điểm thứ nhất vật qua vị trí có động

năng bằng thế năng.

A)
$$\frac{1}{8}s$$
  $\underline{B}$) $\frac{1}{24}s$ C) $\frac{5}{8}s$ D) 1,5s

$$\frac{5}{8}s$$
 D) 1,5s

Giải Cách 1:
$$W_d = W_t \Rightarrow \frac{1}{2}m\omega^2 A^2 \sin^2(2\pi t - \frac{\pi}{3}) = \frac{1}{2}m\omega^2 A^2 \cos^2(2\pi t - \frac{\pi}{3})$$

$$\Rightarrow \cos(4\pi t - \frac{2\pi}{3}) = 0 \Rightarrow 4\pi t - \frac{2\pi}{3} = \frac{\pi}{2} + k\pi \Rightarrow t = \frac{7}{24} + \frac{k}{4} \quad k \in [-1; \infty)$$

Thời điểm thứ nhất ứng với $k = -1 \implies t = 1/24$ s

Giải Cách 2:
$$W_d = W_t \Rightarrow W_t = \frac{1}{2}W \Rightarrow x = \pm \frac{A}{\sqrt{2}} \Rightarrow \text{có 4 vị trí } M_1, M_2, M_3, M_4 \text{ trên đường tròn.}$$

Thời điểm đầu tiên vật qua vị trí $W_d = W_t$ ứng với vật đi từ M_0 đến M_4 .(Hình 22)

Gốc quét:
$$\Delta \varphi = \frac{\pi}{3} - \frac{\pi}{4} = \frac{\pi}{12} \Rightarrow t = \frac{\Delta \varphi}{\varphi} = \frac{1}{24} s$$

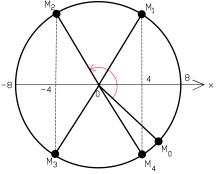
<u>Ví dụ 7:</u> Một vật dao động điều hoà với phương trình $x=8\cos(\pi t - \frac{\pi}{4})$ cm.

Thời điểm thứ 2010 vật qua vị trí có động năng bằng 3 lần thế năng.?

Giải Cách 1:
$$W_d = 3W_t \Rightarrow \sin^2(\pi t - \frac{\pi}{4}) = 3\cos^2(\pi t - \frac{\pi}{4}) \Rightarrow \cos(2\pi t - \frac{\pi}{2}) = -\frac{1}{2}$$

$$\begin{bmatrix} 2\pi t - \frac{\pi}{2} = \frac{2\pi}{3} + k2\pi \\ 2\pi t - \frac{\pi}{2} = -\frac{2\pi}{3} + k2\pi \end{bmatrix} \Rightarrow \begin{bmatrix} t = \frac{7}{12} + k & k \in \mathbb{N} \\ t = -\frac{1}{12} + k & k \in \mathbb{N}^* \end{bmatrix}$$

Qua lần thứ 2010 ứng với nghiệm dưới
$$k = 1005 \Rightarrow t = \frac{12059}{12}$$
 s

Hình 23

Giải Cách 2:
$$W_d = 3W_t \implies W_t = \frac{1}{4}W \implies x = \pm \frac{A}{2} \implies \text{có 4 vị trí trên đường tròn } M_1, M_2, M_3, M_4.$$

Qua lần thứ 2010 thì phải quay 502 vòng (mỗi vòng qua 4 lần) rồi đi từ M_0 đến M_2 . .(Hình 23)

Góc quét
$$\Delta \varphi = 502.2\pi + \pi - (\frac{\pi}{3} - \frac{\pi}{4}) = 1004\pi + \frac{11\pi}{12}$$
. $=> t = \frac{\Delta \varphi}{\omega} = 1004 + \frac{11}{12} = \frac{12059}{12}s$

3. Trắc nghiệm:

Câu 1: Cho một vật dao động điều hòa có phương trình chuyển động $x = 10\cos(2\pi t - \frac{\pi}{6})$ (cm). Vật đi qua vị trí cân bằng lần đầu tiên vào thời điểm

<u>A</u>. 1/3_s.

B. 1/6 s.

C. 2/3 s.

D. 1/12 s.

Câu 2: Một vật dao động điều hoà với ly độ $x = 4\cos(0.5\pi t - 5\pi/6)(cm)$ trong đó t tính bằng (s) . Vào thời điểm nào sau đây vật đi qua vị trí $x = 2\sqrt{3}$ cm theo chiều dương của trục toạ độ

A. t = 1s.

C. t = 16/3 s.

D. t = 1/3 s.

Câu 3: Một vật dao động điều hoà theo phương trình $x = 10\cos(2\pi t + \pi/4)$ cm thời điểm vật đi qua vị trí cân bằng lần thứ 3 là

A.13 / 8 s.

B.8/9s.

C.1s.

<u>D.</u>9/8s.

Câu 4: Một vật dao động điều hòa có phương trình $x = 8\cos 10\pi t$. Xác định thời điểm vật đi qua vị trí x = 4 lần thứ 2 theo chiều âm kể từ thời điểm bắt đầu dao động.

A. 2/30s.

B. 7/30s.

C. 3/30s.

D. 4/30s.

Câu 5: Một vật dao động điều hòa với phương trình $x = 10\sin(0.5\pi t + \pi/6)cm$ thời gian ngắn nhất từ lúc vật bắt đầu dao động đến lúc vật qua vị trí có li độ $-5\sqrt{3}cm$ lần thứ 3 theo chiều dương là

B. 9s.

Câu 6: Một vật dao động điều hoà với phương trình $x = 4\cos(4\pi t + \pi/6)$ cm. Thời điểm thứ 3 vật qua vị trí $x = 4\cos(4\pi t + \pi/6)$ 2cm theo chiêu dương.

A. 9/8 s			D. 1,5 s
			lần thứ 3 vào thời điểm:
<u>A.</u> 2,58. Cân 9. Vật dạo động điề	B. 2s.	C. 6s.	
vào thời điểm	u noa co phuong u mi. x	$= 4\cos(2\pi i - \pi) \text{ (cm, s)}$	). Vật đến vị trí biên dương lần thứ 5
A. 4,5s.	B. 2,5s.	C. 2s.	D. 0,5s.
	g điều hòa có phương trìn	$h: x = 6\cos(\pi t - \pi/2)$	cm, s). Thời gian vật đi từ VTCB đến
lúc qua điểm có $x = 3cm$			
	B. 9/5s.	<u>C</u> . 25/6s.	
lần thứ 2008 theo chiều â	m kể từ thời điểm bắt đầu	ı dao động là :	Thời điểm vật đi qua vị trí $x = 4(cm)$
$\frac{\mathbf{A.}}{30} \frac{12043}{30}$ (s).	$3. \frac{10243}{30}$ (s)	C. $\frac{12403}{30}$ (s)	D. $\frac{12430}{30}$ (s)
Câu 11: Một vật dao động	với phương trình $x = 10cc$	$\cos(2\pi t + \pi/4)$ cm. Khoản	g thời gian kể từ thời điểm $t = 0$ đến thời
diểm vật có li độ x = 5 cm l		G 101	D 0.51
A. 2,04 s. Giải: T= 1s . Vật qua vị trí	B. 2,14 s. x= 5 cm 5 lần ứng 2 vòng t		
	fac suy ra: $t = 2T + T/24 = 2$		10 / 1.
Dạng : Xác định số lần	vật đi qua vị trí có li độ	x ₀ bất kì	
Câu 1: Một chất điểm da 2,9(s). Tính từ thời điểm			thời điểm liên tiếp là t_1 =2,2 (s) và t_2 = đi qua vị trí cân bằng
A. 4 lần.	B. 6 lần .	C. 5 lần .	D. 3 lần .
Câu 2: Một vật dao động điểm ban đầu vật đi qua v	g điều hoà với phương trì vi trí x = 1cm	$\sinh x = 2\cos(2\pi t - \pi/4)$	(2) cm. Sau thời gian 7/6 s kể từ thời
A. 2 lần	B. 3 lần	C. 4lần	D. 5lần
			$t + \pi/6$)(x tính bằng cm và t tính bằng
giây). Trong một giây đầu A. 7 lần.	u tien tư thời diệm $t = 0$, $t = 0$	- ,	co II do $x = + 1$ cm D. 5 lần.
			. Trong giây đầu tiên kể từ lúc vật bắt
đầu dao động vật đi qua v	y_i trí có li độ x = 2cm theo	o chiều dương được mấ	
A. 2 lần	B. 4 lần	C. 3 lần	D. 5 lần
Câu 5: Một chất điểm da	o động điều hòa theo phu	$rong trình x = 3 sin \left(5\pi\right)$	$tt + \frac{\pi}{6}$ (x tính bằng cm và t tính bằng
giây). Trong một giây đầ A. 7 lần.			
Dạng : Xác định vị trí c	ủa vật tại thời điểm $t\pm t$	Δt khi biết li độ của v	ật tại thời điểm t
Câu 1: Một vật dao động	điều hòa với phương trìr	hh: $x = 4\cos(2\pi t + \frac{\pi}{3})$	cm và đang chuyển đông theo chiều
âm. Vào thời điểm tvật co	ố li độ x = $2\sqrt{3}$ cm. Vào t	hời điểm t + 0,25s vật d	đang ở vị trí có li độ
A2cm.	B. 2cm.	C. $2\sqrt{3}$.	D. $-2\sqrt{3}$.
Câu 2: Một vật dao động	điều hòa với phương trìr	hh: $x = 2\cos(4\pi t + \frac{\pi}{3})$	cm và đang chuyển đông theo chiều
dương. Vào thời điểm tvậ A. 2cm.		thời điểm trước đó 0.2 C. $-\sqrt{3}$ cm.	25s vật đang ở vị trí có li độ D. √3 cm.
Câu 3: Một con lắc lò xo	o dao động với phương tr	$rinh \ x = 6cos(4\pi t - \frac{\pi}{2})$	cm. Tại thời điểm t vật có vận tốc
$24\pi cm/s$ và li độ của vậ			
A. 0cm/s.	B. -12π cm/s.	C. $12\pi\sqrt{2}$ cm/s.	

Câu 4: Một con lắc lò xo có m = 100g, lò xo có độ cứng k = 100N/m. Con lắc lò xo dao động điều hòa theo phương ngang với biên độ 4 cm. Tại thời điểm t vật ở vị trí có động năng bằng 3 lần thế năng và tốc độ của vật đang giảm. Tại thời điểm 7/60 s sau đó vật đang ở vị trí có li độ

A.
$$2\sqrt{3}$$
 cm hoặc - $2\sqrt{3}$.

B.
$$2\sqrt{2}$$
 cm hoặc - $2\sqrt{2}$ cm. C. 0cm.

D. 2cm hoặc -2cm

Câu 6: Một vật có khối lượng m = 100(g) dao động điều hoà trên trục Ox với tần số f = 2(Hz), biên độ 10 cm. Lấy $\pi^2 = 10$. Tại thời điểm t_1 vật có li độ $x_1 = -5$ cm, sau đó 1,25(s) thì vật có thế năng

A.20mJ

D.5mJ

Câu 7: Một vật dao động điều hoà với tần số f = 5Hz. Tại thời điểm t_1 vật có động năng bằng 3 lần thế năng. Tại thời điểm $t_2 = (t_1 + \frac{1}{30})$ s động năng của vật

A. bằng 3 lần thế năng hoặc bằng cơ năng

C. bằng 1/3 lần thế năng hoặc bằng không.

B. bằng 3 lần thế năng hoặc bằng không

D. bằng 1/3 lần thế năng hoặc bằng cơ năng.

Dạng 3 : Xác định thời gian ngắn nhất để vật đi từ vị trí có li độ x_1 đến x_2

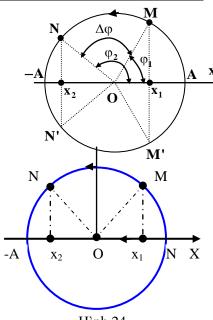
1.Phương pháp: (Ta dùng mối liên hệ giữa DĐĐH và CĐTĐ đều để tính) -Khi vật dao động điều hoà từ x₁ đến x₂ thì tương ứng với vật chuyển động tròn đều từ M đến N (x₁ và x₂ là hình chiếu của M và N lên trục OX) (Hình 24) Thời gian ngắn nhất vật dao động từ x₁ đến x₂ bằng thời gian vật chuyển động tròn đều từ M đến N

$$t_{MN} = \Delta t = \frac{\left|\phi_2 - \phi_1\right|}{\omega} = \frac{\Delta \phi}{\omega} = \frac{\dot{M}ON}{360} T \quad v\acute{O}i \begin{cases} \cos \phi_1 = \frac{x_1}{A} \\ \cos \phi_2 = \frac{x_2}{A} \end{cases} \quad v\grave{a} \left(0 \le \phi_1, \phi_2 \le \pi\right)$$

-Xác định vị trí vật lúc đầu
$$t=0$$
 thì $\begin{cases} x_0=? \\ v_0=? \end{cases}$

- Xác định vị trí vật lúc t (x_t đã biết)
- Xác định góc quét $\Delta \varphi = MOM' = ?$

- Xác định thời gian:
$$\Delta t = \frac{\Delta \varphi}{\omega} = \frac{|\varphi_2 - \varphi_1|}{\omega} = \frac{\Delta \varphi}{2\pi} T$$

Hình 24

2.Các ví dụ:

<u>Ví dụ 1</u>: Một vật dao động điều hòa với chu kỳ T = 8s, tính thời gian ngắn nhất vật đi từ vị trí $x = +\frac{A}{2}$ đến vị trí có li

$$\mathrm{d}\hat{\mathrm{o}} x = -\frac{A}{2}$$

<u>**Hướng dẫn giải**</u>: Ta có tần số góc: $\omega = \frac{2\pi}{T} = \frac{2\pi}{8} = \frac{\pi}{4} (rad/s)$

$$\begin{cases} \cos \phi_1 = \frac{\underline{x}_1}{A} = \frac{\frac{A}{2}}{A} = \frac{1}{2} \\ \cos \phi_2 = \frac{\underline{x}_2}{A} = \frac{-\frac{A}{2}}{A} = -\frac{1}{2} \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \phi_1 = \frac{\pi}{3} \\ \phi_2 = \frac{2\pi}{3} \end{cases} \rightarrow \Delta \phi = \frac{\pi}{3} \rightarrow \Delta t = \frac{\Delta \phi}{\omega} = \frac{\frac{\pi}{3}}{\frac{\pi}{4}} = \frac{4}{3}(s)$$

Vậy thời gian ngắn nhất mà vật đi từ $x = +\frac{A}{2}$ đến $x = -\frac{A}{2}$ là $\Delta t = \frac{4}{3}(s)$.

 $\underline{\text{Ví du 2}}$: Một vật dao động điều hòa với chu kỳ T và biên độ là A. Tìm thời gian ngắn nhất mà vật đi từ vị trí: a. x=0 (vị trí cân bằng) đến vị trí x=A.

b.
$$x = 0$$
 (vị trí cân bằng) đến vị trí $x = +\frac{A}{2}$.

c.
$$x = +\frac{A}{2}$$
 đến vị trí $x = A$.

Hướng dẫn giải: Thực hiện các thao tác như ví dụ 10 chúng ta có:

$$\begin{cases} \cos \phi_1 = \frac{x_1}{A} = \frac{0}{A} = 0 \\ \cos \phi_2 = \frac{x_2}{A} = \frac{A}{A} = 1 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \phi_1 = \frac{\pi}{2} \\ \phi_2 = 0 \end{cases} \Rightarrow \Delta \phi = \frac{\pi}{2} \Rightarrow \Delta t = \frac{\Delta \phi}{\omega} = \frac{\frac{\pi}{2}}{\frac{2\pi}{T}} = \frac{T}{4}(s)$$

a.
$$\begin{cases} \cos \phi_1 = \frac{x_1}{A} = \frac{0}{A} = 0 \\ \cos \phi_2 = \frac{x_2}{A} = \frac{\frac{A}{2}}{A} = \frac{1}{2} \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \phi_1 = \frac{\pi}{2} \\ \phi_2 = \frac{\pi}{3} \end{cases} \Rightarrow \Delta \phi = \frac{\pi}{6} \Rightarrow \Delta t = \frac{\Delta \phi}{\omega} = \frac{\frac{\pi}{6}}{\frac{2\pi}{12}} = \frac{T}{12}(s)$$

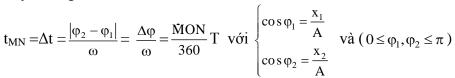
$$\begin{cases} \cos \phi_1 = \frac{x_1}{A} = \frac{\frac{A}{2}}{A} = \frac{1}{2} \Rightarrow \begin{cases} \phi_1 = \frac{\pi}{3} \\ \phi_2 = 0 \end{cases} \Rightarrow \Delta \phi = \frac{\pi}{3} \Rightarrow \Delta t = \frac{\Delta \phi}{\omega} = \frac{\frac{\pi}{3}}{\frac{2\pi}{T}} = \frac{T}{6}(s) \end{cases}$$

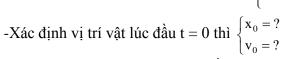
<u>Ví dụ 3</u>: Một vật dao động với chu kì T. Ban đầu kéo vật ra khỏi vị trí cân bằng 4cm rồi thả nhẹ cho vật dao động. Trong nữa chu kì đầu , khoảng thời gian nhỏ nhất để gia tốc của vật có độ lớn không vượt quá $20\sqrt{2}$

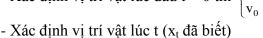
m/s2 là ^{4} . Lấy $\pi^2 = 10$. Tần số dao động của vật bằng bao nhiêu?

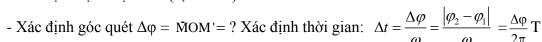
Nhắc lại phương pháp ở trên:

1.Phương pháp: (Ta dùng mối liên hệ giữa DĐĐH và CĐTĐ đều để tính) -Khi vật dao động điều hoà từ x_1 đến x_2 thì tương ứng với vật chuyển động tròn đều từ M đến N (x_1 và x_2 là hình chiếu của M và N lên truc OX) (Hình 25) Thời gian ngắn nhất vật dao động từ x_1 đến x_2 bằng thời gian vật chuyển động tròn đều từ M đến N

2.Giải: Khoảng thời gian nhỏ nhất là từ x₁ đến x₂:

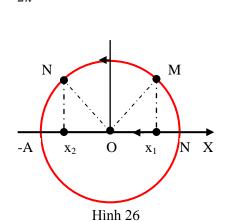
Đề cho
$$\Delta t = \frac{\Delta \varphi}{\omega} = \frac{|\varphi_2 - \varphi_1|}{\omega} = \frac{T}{4} = \frac{\Delta \varphi}{2\pi} T \implies \Delta \varphi = \pi/2 \text{ (hình 2)}$$

ứng với ly độ x từ
$$x_1$$
 đến x_2 : $x_1 = A \frac{\sqrt{2}}{2}$ đến $x_2 = -A \frac{\sqrt{2}}{2}$ (hình 26)

Ta chỉ xét giá trị độ lớn của gia tốc ứng với x_1 hoặc x_2 :

$$a = \omega^2.x$$
 . Suy ra $\omega^2 = \frac{a}{x_1} = \frac{2000\sqrt{2}}{\frac{4}{2}\sqrt{2}} = 1000$

$$\Rightarrow \omega = 10 \pi \text{ rad/s}$$
. Tần số $f = \frac{\omega}{2\pi} = \frac{10\pi}{2\pi} = 5(\text{Hz})$

Δφ

Hình 25

M'

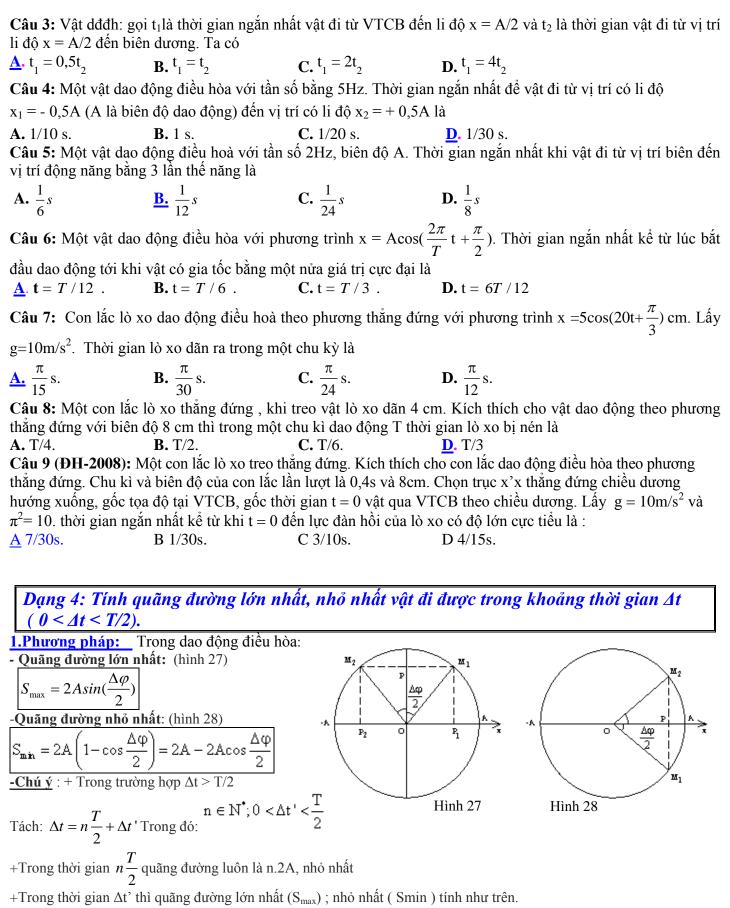
2.Trắc nghiệm:

Câu 1. Vật dao động điều hòa theo phương trình: $x = 4\cos(8\pi t - \pi/6)$ cm. Thời gian ngắn nhất vật đi từ $x_1 = -\pi/6$ $2\sqrt{3}$ cm theo chiều dương đến vị trí có li độ $x_1 = 2\sqrt{3}$ cm theo chiều dương là :

- A. 1/16(s).
- B. 1/12(s).
- C. 1/10(s)

Câu 2. Một vật dao động điều hòa với chu kì T = 2s. Thời gian ngắn nhất để vật đi từ điểm M có li độ x = 2s+A/2 đến điểm biên dương (+A) là

- A. 0,25(s).
- B. 1/12(s)
- C. 1/3(s).
- D. 1/6(s).

+Quãng đường dài nhất vật đi được trong khoảng Δt (với $0 < \Delta t < T/2$) từ M đến N: $S_{max} = MO + ON$. Chọn gốc thời gian lúc vật qua VTCB theo chiều dương thì : $x = A.cos(\omega t - \pi/2) = A.sin\omega t$.

E M 0 N J F rang 17

Hình 20

+Tốc độ trung bình lớn nhất và nhỏ nhất trong thời gian Δt : $v_{tb\, \rm max} = \frac{S_{\rm max}}{\Delta t}$ và $v_{tb\, \rm min} = \frac{S_{\rm min}}{\Delta t}$

2.Mô tả: Trong dao động điều hòa:

$$\Rightarrow S_{max} = 2.ON = 2A.sin\left(\omega.\frac{\Delta t}{2}\right)$$
 (Hình 29)

+**Quãng đường ngắn nhất** vật đi được trong khoảng Δt (với $0 \le \Delta t < T/2$)

từ J đến F rồi đến J: $S_{min} = JF + FJ$. Chọn gốc thời gian lúc vật biên dương thì : $x = A.\cos\omega t$

$$\Rightarrow \boxed{S_{\min} = 2.JF = 2A - 2Acos\left(\omega.\frac{\Delta t}{2}\right)} \ \ \ (\text{Hình 19}). \quad \ \ \text{Thế Δt vào 2 công thức trên ta có:}$$

$$\Delta t = \frac{T}{3} \Rightarrow \begin{cases} S_{Max} = \sqrt{3}A : Khi \ x = \pm \frac{A\sqrt{3}}{2} \iff m\frac{A\sqrt{3}}{2} \\ S_{Min} = A : Khi : x = \pm \frac{A}{2} \Rightarrow \pm A \Rightarrow \pm \frac{A}{2} \end{cases} ; \quad \Delta t = \frac{T}{4} \Rightarrow \begin{cases} S_{Max} = \sqrt{2}A. Khi : x = \pm \frac{A\sqrt{2}}{2} \iff m\frac{A\sqrt{2}}{2} \\ S_{Min} = A(2 - \sqrt{2}). Khi : x = \pm \frac{A\sqrt{2}}{2} \Rightarrow \pm A \Rightarrow \pm \frac{A\sqrt{2}}{2} \end{cases}$$

$$\Delta t = \frac{T}{6} \Rightarrow \begin{cases} S_{\text{Max}} = A; & \text{Khi}: x = \pm \frac{A}{2} \leftrightarrow \text{m} \frac{A}{2} \\ S_{\text{Min}} = A(2 - \sqrt{3}); & \text{Khi}: x = \pm \frac{A\sqrt{3}}{2} \rightarrow \pm A \rightarrow \pm \frac{A\sqrt{3}}{2} \end{cases}; \quad \Delta t = \frac{T}{8} \Rightarrow \begin{cases} S_{\text{Max}} = \dots & : x = \dots \\ S_{\text{Min}} = \dots & : x = \dots \end{cases}$$
: Dùng máy tính tay

<u> 3.Các *Ví dụ* :</u>

Ví dụ 1: Một vật dao động điều hòa với biên độ A và chu kỳ là T. Tìm quãng đường:

- a. Nhỏ nhất mà vật đi được trong $\frac{1}{6}$.
- b. Lớn nhất mà vật đi được trong $\frac{I}{4}$.
- c. Nhỏ nhất mà vật đi được trong $\frac{2.T}{2}$

Hướng dẫn giải:

a. Góc mà vật quét được là :
$$\Delta \varphi = \omega . \Delta t = \frac{2\pi}{T} \frac{T}{6} = \frac{\pi}{3}$$

Áp dụng công thức tính S_{min} ta có:

$$S_{min} = 2A - 2A\cos\frac{\Delta\phi}{2} = 2A - 2A.\cos\frac{\pi}{6} = 2A - A\sqrt{3} = (2 - \sqrt{3})A$$

b. Góc mà vật quét được là:
$$\Delta \varphi = \omega . \Delta t = \frac{2\pi}{T} \frac{T}{4} = \frac{\pi}{2}$$

$$\text{Ap dung công thức tính S_{max} ta có: } S_{max} = A \sin \frac{\Delta \phi}{2} = A \sin \frac{\pi}{4} = A \sqrt{2}$$

c. Do
$$\Delta t = \frac{2}{3}T > \frac{T}{2} \Rightarrow \Delta t = \frac{T}{2} + \frac{T}{6}$$
 Quãng đường mà vật đi được trong $\frac{T}{2}$ luôn là 2A.

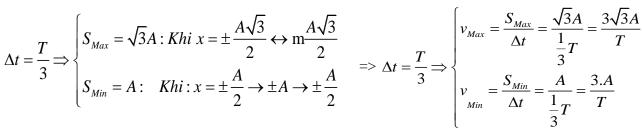
Quãng đường nhỏ nhất mà vật đi được trong $\frac{2T}{3}$ chính là quãng đường nhỏ nhất mà vật đi được trong $\frac{T}{6}$.

Theo câu a ta tìm được quãng đường nhỏ nhất mà vật đi được trong $\frac{T}{2}$ là $(2-\sqrt{3})$ A.

Vậy quãng đường nhỏ nhất mà vật đi được trong $\frac{2T}{3}$ là $S_{min} = 2A + (2 - \sqrt{3})A = (4 - \sqrt{3})A$

Ví dụ 2 : Một vật dao động điều hòa với biên độ A và chu kỳ T. Tìm tốc độ trung bình nhỏ nhất và tốc độ trung bình lớn nhất của vật trong $\frac{I}{3}$.

<u>Hướng dẫn giải</u>: Góc quét: $\Delta \varphi = \omega . \Delta t = \frac{2\pi}{T} \frac{T}{3} = \frac{2.\pi}{3}$

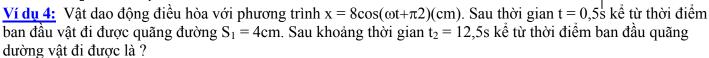
Ví dụ 3: Vật dao động điều hòa với phương trình: $x = 8\cos(\omega t + \pi/2)$ (cm). Sau thời gian $t_1 = 0.5$ s kể từ thời điểm ban đầu vật đi được quãng đường $S_1 = 4$ cm. Sau khoảng thời gian $t_2 = 12,5$ s (kể từ thời điểm ban đầu) vật đi được quãng đường:

- A. 160 cm.
- B. 68cm
- C. 50 cm.
- D. 36 cm.

Khi t = 0 x = 0. Sau $t_1 = 0.5s - - \rightarrow S_1 = x = A/2$. Vẽ vòng tròn

- Ta có $t_1 = T/12 Chu kì T = 6s$
- Sau khoảng thời gian $t_2 = 12.5 \text{ s} = 2T = 0.5 \text{ s}$
- Do đó $S_2 = 8A + S_1 = 68cm$. ĐA: B

- **A.** S = 200 (cm)
- **B**. S= 68 (cm) **C.** S = 32,5 $\sqrt{3}$ (cm) **D**. S= 64 $\sqrt{3}$ (cm)

Giải t=0 ==> (x=0, v<0) (vât bắt đầu chuyển đông từ vi trí cân bằng theo chiều âm)

$$SAU \ t_1 = 0.5s \ , S_1 = 4cm = A/2 \ -> t_1 = T/12 = 0.5 \ , \ T = 6s; \ t_2 = 12.5 = 2T \ + T/12 = > S = 2.4A + A/2 = 17A/2 = 68cm$$

(1 chu kỳ quạng đường đi là 4A, 1/2 chu kỳ vật đi quãng đường 2A, 1/4 chu kỳ tính từ VTCB vật đi A)

4.Trắc nghiệm:

Câu 1: (CD-2008) Một vật dao động điều hòa dọc theo trục Ox, quanh vị trí cân bằng O với biên độ A và chu kỳ T. Trong khoảng thời gian T/4, quãng đường lớn nhất mà vật có thể đi được là

B. 1,5.A

- C. A. $\sqrt{3}$

Câu 2: Một vật dao động điều hòa dọc theo trục Ox, quanh vị trí cân bằng O với biên độ A và chu kỳ T. Trong khoảng thời gian T/3, quãng đường lớn nhất mà vật có thể đi được là

B. 1,5.A

Câu 3: Một vật dao động điều hòa dọc theo trục Ox, quanh vị trí cân bằng O với biên độ A và chu kỳ T. Trong khoảng thời gian T/4, quãng đường nhỏ nhất mà vật có thể đi được là

- A. $(\sqrt{3} 1)$ A
- B. 1,5.A

Câu 4: Một vật dao động điều hòa dọc theo trục Ox, quanh vị trí cân bằng O với biên độ A và chu kỳ T. Trong khoảng thời gian T/3, quãng đường nhỏ nhất mà vật có thể đi được là

- A. $(\sqrt{3} 1)A$
- B. 1,5.A

Dang 5: Bài toán tìm li độ, vận tốc dao động sau (trước) thời điểm t một khoảng thời gian Δt . Biết tại thời điểm t vật có li độ $x = x_0$.

1.Phương pháp:

- Biết tại thời điểm t vật có li độ $x = x_0$.
- Từ phương trình dao động điều hoà : $x = A\cos(\omega t + \varphi)$ cho $x = x_0$
- Lấy nghiệm: $\omega t + \varphi = \alpha$ với $0 \le \alpha \le \pi$ ứng với x đang giảm (vật chuyển động theo chiều âm vì v < 0) $\omega t + \omega = -\alpha$ ứng với x đang tăng (vật chuyển động theo chiều dương) hoăc
- Li độ và vận tốc dao động sau (trước) thời điểm đó Δt giây là :

$$\begin{cases} x = Acos(\pm\omega\Delta t + \alpha) \\ v = -\omega A \sin(\pm\omega\Delta t + \alpha) \end{cases} \text{ hoặc } \begin{cases} x = Acos(\pm\omega\Delta t - \alpha) \\ v = -\omega A \sin(\pm\omega\Delta t - \alpha) \end{cases}$$

2.Các Ví dụ

<u>Ví dụ 1.</u> Vật dao động điều hòa theo phương trình: $x = 10\cos(4\pi t + \frac{\pi}{8})$ cm. Biết li độ của vật tại thời điểm t là 4cm. Li độ của vật tại thời điểm sau đó 0,25s là:

Giải: Tại lúc t: $4 = 10\cos(4\pi t + \pi/8)$ cm. Đặt : $(4\pi t + \pi/8) = \alpha \implies 4 = 10\cos\alpha$ <u>Ví dụ 2</u>: Một vật dao động điều hòa với phương trình: $x = 10\cos(4\pi t + \frac{\pi}{8})(cm)$. Biết li độ của vật tại thời điểm t là 5cm. Xác định li độ của vật sau đó 0,25s <u>Giải</u>: $x_0 = 5$ cm ta có: $5 = 10\cos(4\pi t + \frac{\pi}{8}) = \cos((4\pi t + \frac{\pi}{8})) = \frac{1}{2}$ vì v < 0 nên lấy $(4\pi t + \frac{\pi}{8}) = \frac{\pi}{3}$. Li độ và vận tốc dao động sau thời điểm đó 0.25s = T/2 là: $x = 10cos(4\pi t.0.25 + \pi/3) = -5cm$ **Câu 1.** Vật dao động điều hòa theo phương trình : $x = 10\cos(4\pi t + \frac{\pi}{8})$ cm. Biết li độ của vật tại thời điểm t là – 6cm, li độ của vật tại thời điểm t' = t + 0.125(s) là : C. -8cm. A. 5cm. B. 8cm. D. -5cm. **Câu 2.** Vật dao động điều hòa theo phương trình : $x = 10\cos(4\pi t + \frac{\pi}{8})$ cm. Biết li độ của vật tại thời điểm t là 5cm, li độ của vật tại thời điểm t' = t + 0.3125(s). A. 2,588cm. B. 2,6cm. C. -2,588cm.D. -2,6cm. **Câu 3.** Một chất điểm dao động dọc theo trục Ox. Phương trình dao động là $x = 5 \cos (10\pi t - 2\pi/3)$ (cm). Tại thời điểm t vật có li độ x = 4cm thì tại thời điểm t' = t + 0.1s vật có li độ là : D. -3cm **Câu 4.** Một chất điểm dao động dọc theo trục Ox. Phương trình dao động là $x = 10 \cos(2\pi t + \pi/3)$ (cm). Tại thời điểm t vật có li độ x = 6cm và đang chuyển động theo chiều dương sau đó 0,25s thì vật có li độ là: B. 8cm C. -6cm Dạng 6: Bài toán ngược: Cho quãng đường xác định các đại lượng khác 1. Ví dụ 1: Một vật dao động điều hoà xung quanh vị trí cân bằng O. Ban đầu vật đi qua O theo chiều dương. Sau thời gian $t_1 = \pi/15(s)$ vật chưa đổi chiều chuyển động và tốc độ giảm một nửa so với tốc độ ban đầu . Sau thời gian $t_2=0,3\pi$ (s) vật đã đi được 12cm. Vận tốc ban đầu v_0 của vật là: **A.** 40cm/s **B.** 30cm/s **D.** 25cm/s **Giải:** Phương trình dao động của vật: $x = A\cos(\omega t + \varphi)$ Khi t=0: x=0 và $v_0>0$ ---- $\Rightarrow$ $\phi=-\frac{\pi}{2}$ Do đó ; $x=Acos(\omega t-\frac{\pi}{2})$. Pt vận tốc: $v = -\omega A \sin(\omega t - \frac{\pi}{2}) = \omega A \cos(\omega t) = v_0 \cos(\omega t)$ $v_1 = v_0 \cos(\omega t_1) = v_0 \cos(\omega \frac{\pi}{15}) = v_0/2 - \cdots \rightarrow \cos(\omega \frac{\pi}{15}) = 0, 5 = \cos \frac{\pi}{3};$ Suy ra: $\omega = 5$ rad/s Vận tốc của vật bằng 0 sau khoảng thời gian t: $\cos 5t = 0 = \cos \frac{\pi}{2}$ ---- $\Rightarrow$ t= $\frac{\pi}{10}$ Tức là chu kì $T = 4t = 0.4\pi$. Khoảng thời gian $t_2 = 0.3\pi = 3T/4$; vật đi được là 3A=12cm → Biên độ A= 12:3= 4cm; $v_0 = \omega A = 20$ cm/s Chọn đáp án C: 20cm/s **Câu 1.** Một vật dao động điều hòa với phương trình dao động $x = A\cos(\omega t + \varphi)$. Biết trong khoảng thời gian 1/30(s) đầu tiên, vật đi từ vị trí $x_0 = 0$ đến vị trí $x = \frac{A\sqrt{3}}{2}$ theo chiều dương. Chu kì dao động của vật là : C. 0,5 sCâu 2: Con lắc lò xo dao động với biên độ A. Thời gian ngắn nhất để vật đi từ vị trí cân bằng đến điểm M có li độ $x = \frac{A\sqrt{2}}{2}$ là 0,25(s). Chu kỳ của con lắc **B.** 1,5s C. 0.5s**Câu 3:** Một con lắc lò xo dao động với biên độ A, thời gian ngắn nhất để con lắc di chuyển từ vị trí có li độ x_1 = - A đến vị trí có li độ x_2 = A/2 là 1s. Chu kì dao động của con lắc là **A.** 1/3 s. **B.** 3 s. **C.** 2 s. **D.** 6s.

Tại lúc t +0,25: $x = 10\cos[4\pi(t + 0,25) + \pi/8] = 10\cos(4\pi t + \pi/8 + \pi) = -10\cos(4\pi t + \pi/8) = -4cm$. Vậy: x = -4cm

III.THÊM CÁC CHỦ ĐỀ VỀ QUÃNG ĐƯỜNG!

Chủ đề 1. Quãng đường không phụ thuộc xuất phát(Quãng đường theo nguyên hoặc bán nguyên chu kỳ)

PHƯƠNG PHÁP

• Dặt : $p = \frac{t_2 - t_1}{T}$

- Dấu hiệu xuất phát từ biên hoặc vị trí cân bằng là: $x_1 = 0$, $\pm A$, $v_1 = 0$, $\pm \omega A$, $(\omega t_1 + \varphi) = k$. $\pi/2$
- Nếu p nguyên (ví dụ p = n) hay bán nguyên (ví dụ p = 6,5 = n+0,5) thì: S = 4p.A
- Nếu vật xuất phát từ biên hoặc vị trí cân bằng thì công thức S = 4p.A được dùng thêm cho trường hợp tứ nguyên(ví dụ p = n + 0.25 hay n + 0.75)

BÀI TẬP ÁP DỤNG

- **1.** Một vật dao động điều hoà với phương trình: $x = 4\cos(4\pi t + \pi/7)$ cm. t tính bằng giây. Tìm quãng đường vật đi được trong 1 giây đầu
- A. 16cm B. 32cm C. 8cm D. đáp án khác
- **2.** Một vật dao động điều hoà với phương trình: $x = 4\cos(4\pi t + \pi/7) + 0.5$ cm. t tính bằng giây. Tìm quãng đường vật đi được trong 1 giây đầu
- A. 16cm <u>B</u>. 32cm C. 8cm D. đáp án khác
- 3. Một con lắc đơn đếm giây dao động điều hoà với biên độ góc 0,04rad trong trọng trường. Tính quãng đường vật đi được sau 10giây kể từ khi dao động
- A. 160cm B. 0,16cm <u>C</u>. 80cm D. chưa đủ dữ kiện
- **4.**Một vật dao động điều hoà trên một quỹ đạo thẳng dài 6cm. thời gian đi hết chiều dài quỹ đạo là 1s. Tính quãng đường vật đi được trong thời gian 10s đầu. Biết t = 0 vật ở vị trí cách biên 1,25cm
- <u>A</u>.60cm B. 30cm C. 120cm D. 31,25cm **5.**Một vật có khối lượng 200g được gắn vào một lò xo có độ cứng K = 50N/m.
- Hệ dao động trên mặt phẳng nghiêng có góc α = 30°. Bỏ qua ma sát. thời điểm t = 0 người ta đưa vật đến vị trí lò xo không biến dạng rồi thả nhẹ. Tính quãng đường vật đi được sau khi thả 1,6s
- A.64cm <u>B.</u> 32cm D. 128cm D. 16cm

Chủ đề 2. Quãng đường theo tứ nguyên chu kỳ

- Nếu vật xuất phát từ biên hoặc vị trí cân bằng thì công thức S = 4p.A được dùng thêm cho trường hợp tứ nguyên(ví dụ p = n+0.25 hay n+0.75)
- **6.** Một vật dao động điều hoà trên một quỹ đạo thẳng với phương trình: $x = 3\cos(\pi t + \pi/2)$ cm. Tính quãng đường vật đi được trong 6,5s đầu
- A. 40cm <u>B</u>. 39cm C. 19,5cm D. 150cm
- 7. Một vật dao động điều hoà trên một quỹ đạo thẳng với phương trình: x = 4cos(πt + π/3)cm. Tính quãng đường vật đi được trong thời gian từ 1/6 đến 32/3 s
- A.84cm B. 162cm C. 320cm D. $80 + 2\sqrt{3}$ cm
- 8. Một vật dao động điều hoà trên một quỹ đạo thẳng với phương trình: x = 5cos(2πt + π)cm. Tính quãng đường vật đi được trong 4,25s đầu
- A. 42,5cm B. 90cm $\underline{C}$. 85cm D. 80 + 2,5 $\sqrt{2}$ cm
- 9. Một vật dao động điều hoà trên một quỹ đạo thẳng với phương trình: x = 2cos(πt + π/3)cm. Tính quãng đường vật đi được trong thời gian từ 7/6 đến 35/3 s
- A.42cm B. 162cm C. 32cm D. $40 + 2\sqrt{2}$ cm
- 10. Một vật dao động điều hoà trên một quỹ đạo thẳng với phương trình: $x = 3\cos(\pi t + \pi/2) + 1,5$ cm. Tính quãng đường vật đi được trong 6,5s đầu
- A. 312cm B. 39cm C. 40cm D. 154,5cm
- 11. Một vật dao động điều hoà trên một quỹ đạo thẳng với phương trình: $x = 4\cos(\pi t + \pi/3) + 2cm$. Tính quãng đường vật đi được trong thời gian từ 1/6 đến $\frac{32}{3}$ s
- <u>A</u>.84cm B. 162cm C. 326cm D. $80 + 2\sqrt{3}$ cm

Chủ đề 3. Quãng đường theo vị trí xuất phát đặc biệt

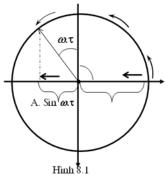
PHƯƠNG PHÁP

- Trường hợp xuất phát từ biên hoặc vị trí cân bằng ($\varphi_1 = k \pi/2$) nhưng **p** không phải tứ nguyên trở lên thì dùng phương pháp này
- $N\acute{e}u t = 0$ lúc vật ở biên thì cứ T/4 thì vật đi được quảng đường A.
- Ta có thể tính S bằng cách phân tích $\Delta t = n$. $T/4 + \tau$

Nếu n lẻ thì $S = n.A + A.\sin \omega \tau$

còn n chẵn thì $S = n.A + A.(1 - \cos \omega \tau)$ (2)

- $N\acute{e}u\ t=0$ lúc vật ở vị trí cận bằng thì ta làm tương tư nhưng n lẻ thì áp dụng công
- Trên thực tế khi HS thành thạo thì mọi trường hợp chỉ cần tính với đường tròn Fresnel

BÀI TẬP ÁP DỤNG

- 12. Một vật nhỏ có khối lượng m = 100g được treo vào hệ 2 lò xo giống hệt nhau mắc song song. Mỗi lò xo có độ cứng bằng 50N/m và có chiều dài 20cm. đầu còn lại của lò xo được treo vào một điểm cố định. Thời điểm t = 0 người ta kéo vật sao cho lò xo có chiều dài 24cm rồi thả nhẹ cho vật dao động điều hoà theo phương thẳng đứng. Tính quãng đường vật đi được sau 1,025s
- A. 13cm
- B. $63 1.5\sqrt{2}$ cm
- C. $60 + 1.5\sqrt{2}$ cm
- D. Đáp án khác
- 13. Cho phương trình dao đông của một chất điểm: $x = 4 \cos(10\pi t 5\pi/6)$ cm. Tính quãng đường vật đi được trong thời gian từ $t_1 = 1/30$ s đến 49,75/30s
- A. 128cm
- <u>B</u>. $128 + 2\sqrt{2}$ cm
- C. $132 2\sqrt{2}$ cm
- D. đáp án khác
- 14. Một con đơn dao động với chu kỳ 1,5s và biên độ 3cm thời điểm ban đầu vật có vận tốc bằng 4π cm/s. Tính quãng đường trong 9,75s đầu.
- A. 29,25cm
- B. 78cm
- C. $75 + 1,5\sqrt{3}$ cm
- D. 75cm
- 15. Một con lắc đơn gồm một vật nhỏ có khối lượng 50g. được treo vào một sợi dây dài 1m dao động điều hoà trong trọng trường với biên độ 0.04rad. Khi t = 0 vật có động năng bằng 0.4mJ. Tính quãng đường vật đi được trong thời gian $t_1 = 2s \, \text{d\'en} \, t_2 = 31/3s$
- A. 66cm
- B. 64cm
- C. $64 + 2\sqrt{2}$ cm D. $64 + 2\sqrt{3}$ cm
- 16. Một vật có khối lượng m = 200g được treo vào một lò xo nhẹ có độ cứng K = 50N/m. Vật được đặt trên dốc chính của một mặt phẳng nghiêng có góc nghiêng $\alpha = 30^{\circ}$ điểm treo ở phía trên. Thời điểm t = 0 người ta kéo vật đến vị trí lò xo giãn 6cm rồi thả nhẹ. Tìm quãng đường vật đi được từ khi lực đàn hồi bằng 1N lần đầu tiên đến thời điểm t = 31/15s
- A. 82cm
- B. 78cm
- C. 122cm
- D. 118cm

Chủ đề 4. Quãng đường cực trị

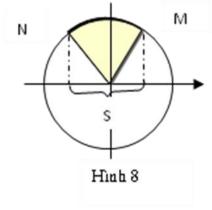
PHƯƠNG PHÁP

Ta đã biết trong dao động điều hòa vật chuyển động càng nhanh nếu vật chuyển động càng gần vị trí cânbằng và chuyển động càng nhanh nếu vật chuyển động càng gần biên do đó trong cùng một khoảng thời gian $\Delta t \leq T/2$ vật chuyển động được quãng đường dài nhất nếu vật chuyển động giữa 2 điểm đối xứng nhau qua vị trí cân bằng

Theo hình vẽ ta có:

$$S_{max} = 2A.\sin\frac{M\hat{O}N}{2}$$

Mà
$$\hat{MO} N = \omega \Delta t \text{ thay vào (1) ta có: } \mathbf{S}_{max} = 2\mathbf{A.sin} \frac{\omega \Delta t}{2}$$
 (55)

Trường hợp tính quãng đường ngắn nhất trong khoảng thời gian ∆t thì vật đi từ một điểm đến biên rồi quay lại chính điểm đó, tương tự trường hợp cực đại ta có:

$$S_{\min} = 2A(1-\cos\frac{\omega.\Delta t}{2})$$
 (56)

Trường hợp tổng quát($\Delta t > T/2$) ta cũng có thể tính quãng đường dựa vào đường tròn Fresnel

17. Tính vận tốc động bằng 4ci		trong một phần tư chu	kỳ dao động. Biết chu kỳ dao động bằng 2s, biên độ c	dao
$\underline{\mathbf{A}}$. $8\sqrt{2}$ cm/s		C. 8cm/s	D. $4\sqrt{2}$ cm/s	
			2s. Tính thời gian ngắn nhất để vật đi được quãng đư	rờng
<u>A.</u> 1/3s	B. 2/3s	C. 1/4s	D. 1/8s	
		biên độ 6cm và chu kỳ	2s. Tính thời gian ngắn nhất để vật đi được quãng đu	rờng
A. 1/3s	<u>B</u> . 2/3s	C. 1/4s	D. 1/8s	
	động điều hoà với		$(10\pi t + \pi/3) + 2$ cm. Tính quãng đường lớn nhất vật đi	được
A. 5√2cm	B. 5cm	<u>C</u> . 5√3cm	D. 10√3cm	
	động điều hoà với s vật đi được quãng		$(10\pi t + \pi/3) + 1,5$ cm. Tính toạ độ điểm xuất phát để tr	rong
A. 6cm	B. 3cm		D. $3\sqrt{3}$ cm	
		(Còn một đáp ái	n bằng -1,5cm)	
	động điều hoà với ti được quãng đườn	phương trình: $x = 8\cos($	$(2\pi t + \pi/3)$ cm. Tìm vị trí xuất phát để trong khoảng th	hời
A. 4√2cm	$\underline{\mathbf{B}}$. $4\sqrt{3}$ cm	C. 4cm	D. $16 + 8\sqrt{3}$ cm	
Thiết lập biểu thư Trong đó n nguyo Quãng đường ở Tính Sτ + Xác định v ₁ chỉ cần xét đến	ời gian $\Delta t = t_2 - t_1$ rc: $ \frac{\partial}{\partial t} = t_2 - t_1 $ rc: $ \frac{\partial}{\partial t} = t_2 - t_1 $ rc: $ \frac{\partial}{\partial t} = t_2 - t_1 $ rc: $ \frac{\partial}{\partial t} = t_2 - t_1 $ rc: $ \frac{\partial}{\partial t} = t_2 - t_1 $ rc: $ \frac{\partial}{\partial t} = t_2 - t_1 $ rc: $ \frac{\partial}{\partial t} = t_2 - t_1 $ rc: $ \frac{\partial}{\partial t} = t_2 - t_1 $ rc: $ \frac{\partial}{\partial t} = t_2 - t_1 $ rd: $ \frac{\partial}{\partial t} = t_2 - t_1 $ rd: $ \frac{\partial}{\partial t} = t_2 - t_1 $ rd: $ \frac{\partial}{\partial t} = t_2 - t_1 $ rd: $ \frac{\partial}{\partial t} = t_2 - t_1 $ rd: $ \frac{\partial}{\partial t} = t_2 - t_1 $ rd: $ \frac{\partial}{\partial t} = t_2 - t_1 $ rd: $ \frac{\partial}{\partial t} = t_2 - t_1 $ rd: $ \frac{\partial}{\partial t} = t_2 - t_1 $ rd: $ \frac{\partial}{\partial t} = t_2 - t_1 $ rd: $ \frac{\partial}{\partial t} = t_2 - t_1 $ rd: $ \frac{\partial}{\partial t} = t_2 - t_1 $ rd: $ \frac{\partial}{\partial t} = t_2 - t_1 $ rd: $ \frac{\partial}{\partial t} = t_2 - t_1 $ rd: $ \frac{\partial}{\partial t} = t_2 - t_1 $ rd: $ \frac{\partial}{\partial t} = t_2 - t_1 $ rd: $ \frac{\partial}{\partial t} = t_1 $	$\Delta t = \mathbf{n}T + \mathbf{\tau}$ =1, $\Delta t = 2.5$ thì $\Delta t = 2.T$ thức $S = 4\mathbf{n}A + S\mathbf{\tau}$ t: $x_1 = Asos(\omega t_1 + \varphi); v_1$ chuyển động từ đó biểu $sos(\omega t_2 + \varphi); v_2 = -\omega$	(3) $_{1} = - \omega A sin(\omega t_{1} + \varphi)$ diễn trên dường tròn	
+ Dựa vào			ng cách phân tích theo nửa chu kỳ)	
vật đi được trợ ĐS: 40 + 2√2cm 24. Một vật có l kéo vật xuống 1,6s ĐS: 157,5cm 25. Cho phương ĐS: 120 + 6√3cm	động điều hoà trên ong thời gian 5,25s khối lượng m = 100 dưới vị trí cân bằn g trình dao động: x =	đầu g được gắn với một lò x g 5cm rồi thả nhẹ. tính c = 6cos(2πt + π/6)cm. Tí	phương trình: $x = 4\cos(\pi t + \pi/4)$ cm. Tính quãng đườ xo nhẹ có độ cứng $K = 100$ N/m. Thời điểm $t = 0$ ngư quãng đường vật đi được trong thời gian từ $t_1 = 1/30$ s (inh quãng đường vật đi được trong $16/3$ s đầu Tính quãng đường vật đi được trong thời gian $31/30$ s	rời ta đến
ĐS: 61,5cm Chủ đề 6. Qu	ang đường the	o lực	2s và biên độ A = 3cm. tính quãng đường ngắn nhất ti	

29. Một vật dao động điều hoà với phương trình: $x = 4\cos(10\pi t + \pi/2)$ cm. biết vật có khối lượng m = 100g. Tìm quãng đường vật đi được từ t = 0 đến khi lực hồi phục bằng 2N lần thứ 84 **ĐS**: 334cm

28. Một vật dạo động điều hoà với phương trình: $x = 4\cos(10\pi t + \pi/2)$ cm. biết vật có khối lượng m = 100g. Tính

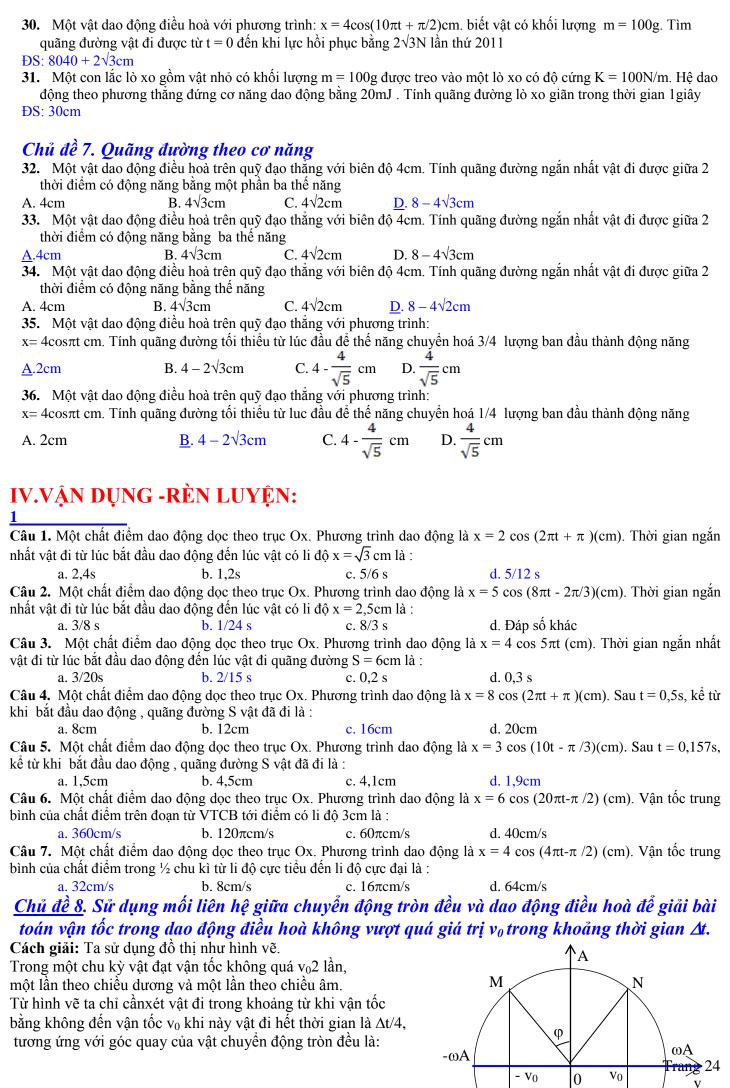
ĐS: 2cm

ĐS: 3 - 1,5√2

lực hồi phục giảm từ 0,03 đến 0,015 $\sqrt{2}$ N

thời gian ngắn nhất để vật đi từ li độ x = 4 đến khi lực hồi phục bằng 2N

vật đi được

 $\varphi = \angle AOM$

Ta có: $\varphi = \omega . (\Delta t/4)$ Lai có: $\sin \phi = v_0/\omega A$

Vậy ta có: $\sin(\omega \cdot (\Delta t/4)) = v_0/\omega A$

Với $\omega = 2\pi/T$

Bài toán ví dụ:

Bài 1: Một con lắc lò xo dao động điều hòa với chu kì T và biên độ 10 cm. Biết trong một chu kì khoảng thời gian để vật nhỏ của con lắc có độ lớn vận tốc không vượt quá 5π cm/s là T/3. Tần số dao động của vật là

A. $1/2\sqrt{3}$ Hz.

B. $1/\sqrt{3}$ Hz.

C. 0,5 Hz.

D. 4 Hz.

Giải: Ta có: $\varphi = (2\pi/T).(T/12) = \pi/6$

Vậy $\sin(\pi/6) = 5\pi/(2\pi f.A)$ hay 1/2 = 5/(2.f.10) kết quả f = 0.5Hz

Bài 2: Một con lắc lò xo dao động điều hòa với chu kỳ T và biên độ 5cm. Biết trong một chu kỳ, khoảng thời gian để vật nhỏ của con lắc có độ lớn vận tốc vượt quá $5\sqrt{3} \pi$ cm/s là T/3. Chu kỳ dao động của vật bằng

B. 4s

C. 3s

D. 1s

Giải: Ta có: $\varphi = (2\pi/T).(T/12) = \pi/6$

Vậy $\sin(\pi/6) = 5\pi/(2\pi f.A)$ hay $1/2 = 5/(2.f.5) \rightarrow f = 1$ Hz kết quả T = 1s

V .BÀI TẬP TÔNG HỢP :

TÍNH QUÃNG ĐƯỜNG –THỜI GIAN TRONG DAO ĐỘNG ĐIỀU HOÀ

Bài 1: Một vật dao động điều hoà theo phương trình $x = 5\cos(2\pi t - \frac{\pi}{3})$ (cm,s)

- a. Tính quãng đường vật đi được sau 0,5s kể từ lúc vật bắt đầu dao động?
- b. Tính quãng đường vật đi được sau t = 4s kể từ lúc vật bắt đầu dao động?
- c. Tính quãng đường vật đi được sau t = 1,25s kể từ lúc vật bắt đầu dao động?
- d. Tính quãng đường vật đi được sau t = 0.24s kể từ lúc vật bắt đầu dao động?

Bài 2: Một vật dao động điều hoà theo phương trình $x = 10\sin(4\pi t)$ (cm,s). Tính quãng đường vật dao động điều hoà đã đi được sau $t_1 = 3.5s$; $t_2 = 4.7s$; $t_3 = 5.25s$ kể từ lúc vật bắt đầu dao động?

Bài 3: Một vật dao động điều hoà dọc theo trục Ox với chiều dài quỹ đạo là 16cm, biết trong 5s vật thực hiện được 10 dao động toàn phần. Nếu chọn gốc thời gian là lúc vật đi qua vị trí li độ x = 4cm theo chiều âm thì sau 2,1s vật đi được quãng đường là bao nhiêu? Khi vật đi được quãng đường là 12cm thì mất bao nhiêu thời gian?

Bài 4: Một vật dao động điều hoà theo phương trình $x = A\cos(\omega t + \varphi)$.

- a. Tìm quãng đường lớn nhất và nhỏ nhất vật đi được trong ¼ chu kì dao động?
- b. Tính tốc độ trung bình lớn nhất và nhỏ nhất của vật trong thời gian ¼ chu kì dao động?

Bài 5: Một vật dao động điều hòa với biên độ là A và chu kỳ T. Tìm:

- a) Quãng đường lớn nhất mà vật đi được trong thời gian $\frac{5T}{6}$.
- b) Tốc độ trung bình lớn nhất mà vật đi được trong thời gian $\frac{3.T}{4}$.

Bài 6: Một vật dao động điều hòa với chu kỳ T và biên độ A. Hãy tính khoảng thời gian ngắn nhất để vật đi từ vị trí có ly độ:

a) $x_1 = A/2 \, \text{den } x_2 = 0$

- b) $x_1 = 0$ đến $x_2 = -A/2$ c) $x_1 = -A/2$ đến $x_2 = -A$

d)
$$x_1 = A \text{ d\'en } x_2 = \frac{A\sqrt{3}}{2}$$

e)
$$x_1 = A \text{ d\'en } x_2 = A \frac{A\sqrt{2}}{2}$$

f)
$$x_1 = A \, \text{d\'en} \, x_2 = -A/2$$

<u>**Bài 7**</u>: Một vật dao động điều hòa với $x = 10\cos(2\pi t - \frac{\pi}{4})(cm)$. Gọi P và P' là hai biên của vật trong quá trình dao động. Gọi M và N tương ứng là trung điểm của OP và OP'. Hãy tính vận tốc trung bình của vật trên đoạn từ M tới N. **Bài 8**: Một vật dao động điều hòa với phương trình $x = 10\cos(\pi t - \frac{\pi}{2})(cm)$. Quãng đường vật đi được trong khoảng

thời gian từ $t_1 = 1.5s$ đến $t_2 = \frac{13}{3}(s)$ là bao nhiêu?

<u>Bài 9</u>: Một vật dao động điều hòa với biên độ A = 4cm có chu kỳ dao động T = 0,1s.

- a) Tính khoảng thời gian ngắn nhất để vật đi từ vị trí có ly độ $x_1 = 2$ cm đến $x_2 = 4$ cm.
- b) Tính khoảng thời gian ngắn nhất để vật đi từ vị trí $x_1 = -2$ cm đến $x_2 = 2$ cm.
- c) Tính khoảng thời gian ngắn nhất để vật đi từ vị trí cân bằng đến vị trí x =2cm.

<u>Bài 10</u>: Một vật dao động điều hòa với phương trình: $x = 10\cos(4\pi t + \frac{\pi}{8})(cm)$

- a. Biết li độ của vật tại thời điểm t là -10cm. Xác định li độ của vật sau đó 0,125s
- b. Biết li độ của vật tại thời điểm t là $5\sqrt{2}$ cm. Xác định li độ của vật sau đó 0,3125s

VI. TRẮC NGHIỆM: TÍNH QUÃNG ĐƯỜNG -THỜI GIAN

Câu 1(CĐ2007): Một vật nhỏ dao động điều hòa có biên độ A, chu kì dao động T, ở thời điểm ban đầu $t_o = 0$ vật đang ở vị trí biên. Quãng đường mà vật đi được từ thời điểm ban đầu đến thời điểm t = T/4 là

A. A/2 . **B.** 2A . **C.** A/4 . **D.** A

Câu 2: Phương trình dao động của một vật DĐĐH là : $x = 10\cos(2\pi t + \pi/3)$ (cm), t tính bằng giây .Phát biểu nào sau đây là **không đúng** ?

- **A**. Biểu thức vận tốc của vật là : $v = 20\pi\cos(2\pi t + 5\pi/6)$ (cm/s)
- **B**. Vận tốc cực đại của vật là : $v_{max} = 20\pi$ (cm/s)
- C. Vận tốc của vật vào thời điểm ban đầu t = 0 là : $v = 10\pi\sqrt{3}$ cm/s
- **D**. Vận tốc và li độ cùng biến thiên điều hòa với tần số f = 1Hz

Câu 3: Một vật dao động điều hòa với biên độ A = 5cm, tần số f = 2Hz, chọn gốc thời gian và lúc vật có li độ x = 5cm. Phương trình dao động của vật là:

- **A.** $x = 5\cos(4\pi t \pi/2)$ cm. **B.** $x = 5\cos(4\pi t)$ cm. **C.** $x = 5\cos(4\pi t \pi/4)$ cm. **D.** $x = 5\sin(4\pi t)$ cm.
- Câu 4: Một vật dao động điều hòa có chiều dài qũy đạo bằng 12cm, chu kì dao động bằng 0,25s. Chọn gốc thời gian vào lúc vật đi qua vị trí cân bằng theo chiều dương của hệ tọa độ. Phương trình li độ của vật là:
- **A.** $x = 12\cos 8\pi t$ (cm) **B.** $x = 6\cos 8\pi t$ (cm) **C.** $x = 6\cos (8\pi t \pi/2)$ (cm) **D.** $x = 6\cos (8\pi t + \pi/2)$ (cm)
- **Câu 5:** Phương trình dao động điều hòa có dạng $x = A\cos(\omega t + \pi/2)$. Gốc thời gian t = 0 là :
- **A**. Lúc vật có li độ x = + A. **B**. Lúc vật đi qua vị trí cân bằng theo chiều dương của hệ toạ độ.
- **C**. Lúc vật có li độ x = -A. **D**. Lúc vật đi qua vị trí cân bằng và ngược chiều dương của hệ tọa độ.
- **Câu 6:** Phương trình dao động điều hòa có dạng $x = A.\cos\omega t$. Gốc thời gian t = 0 là :
- **A**. Lúc vật có lị độ x = + A. **B**. Lúc vật đi qua vị trí cân bằng theo chiều dương của hệ toạ độ
- C. Lúc vật có li độ x = -A D. Lúc vật đi qua vị trí cân bằng và ngược chiều dương của hệ tọa độ.

Câu 7: Vật dao động điều hòa có biên độ A = 10cm và tần số f = 2Hz. Chọn gốc thời gian vào lúc vật đi qua vị trí cân bằng và đang chuyển động theo chiều dương của hệ tọa độ. Phương trình dao động của vật là:

- **A.** $x = 10\cos(4\pi t + \pi/2)$ cm. **B.** $x = 10\cos(4\pi t \pi/2)$ cm.
- **C.** $x = 10\cos(4\pi t \pi/4)$ cm . **D.** $x = 10\cos(4\pi t + \pi/4)$ cm .

Câu 8: Vật dao động điều hòa có biên độ A = 6cm và tần số f = 5Hz. Chọn gốc thời gian vào lúc vật đi qua vị trí có li độ x = 3cm và đang chuyển động theo chiều dương của hệ tọa độ. Phương trình dao động của vật là:

- **A.** $x = 6\cos(10\pi t + \pi/3)$ cm
- **B**. $x = 6\cos(10\pi t \pi/3)$ cm
- **C.** $x = 6\cos(10\pi t + \pi/6)$ cm **D.** $x = 6\cos(10\pi t \pi/6)$ cm

Câu 9: Phương trình dao động điều hòa có dạng $x = A\cos(\omega t + 5\pi/6)$. Gốc thời gian t = 0 là:

- **A**. Lúc vật đi qua vị trí có li độ $x = -A \frac{\sqrt{3}}{2}$ và hướng về vị trí cân bằng . **B**. Lúc vật có li độ x = +A
- **C**. Lúc vật đi qua vị trí có li độ $x = -A \frac{\sqrt{3}}{2}$ và hướng ra xa vị trí cân bằng . **D**. Lúc vật có li độ x = -A

Câu 10: Phương trình dao động điều hòa có dạng $x = A\cos(\omega t - \pi/2)$. Gốc thời gian t = 0 là :

- A. Lúc vật đi qua vị trí cận bằng theo chiều dương của hệ toa đô.
- **B**. Lúc vật đi qua vị trí cân bằng ngược chiều dương của hệ toạ độ.
- C. Lúc vật đi qua vị trí có li độ x = A/2 và hướng về vị trí cân bằng.
- **D**. Lúc vật đi qua vị trí có li độ x = -A/2 và hướng về vị trí cân bằng.

Câu 11: Phương trình dao động điều hòa có dạng $x = A\cos(\omega t - \pi)$. Gốc thời gian t = 0 là :

- **A**. Lúc vật đi qua vị trí cân bằng theo chiều dương của hệ tọa độ $\mathbf{B}$. Lúc vật có li độ $\mathbf{x} = + \mathbf{A}$
- C. Lúc vật đi qua vị trí cân bằng theo chiều âm của hệ toạ độ.

D. Lúc vật có li độ x = -A.

			. Goe thou gian $t = 0$ la :	
A. Lúc vật đi qua vị trí	có li độ $x = +A \frac{\sqrt{3}}{2}$	và hướng ra xa vị trí cân	n bằng .	
B . Lúc vật có li độ $x = -$	+ A/2 và hướng ra xa	vị trí cân bằng .		
C. Lúc vật đi qua vị trí	có li độ $x = +A \frac{\sqrt{3}}{2}$	và hướng về vị trí cân bằ	ing.	
vận tốc v = 0,8m/s. Hìr A. Một dao động điều h. B. Một dao động điều h. C. Một dao động điều h. D. Một dao động điều h. Câu 14: Một vật dao đó cũng như vậy. Khoảng A. A = 16cm và f = 2. C. A = 8cm và f = 4. Câu 15(CĐ2008): Một vị trí cân bằng của vật t. A. ở vị trí li độ cực đại B. qua vị trí cân bằng C. ở vị trí li độ cực đại D. qua vị trí cân bằng C. Câu 16(CĐ2008): Một Trong khoảng thời gian A. A.	dòi đúng . Một chất đi nh chiếu của chất điển nh chiếu của chất điển nòa với biên độ 40cm nòa có li độ lớn nhất li hòa có gia tốc là một li nhoa có gia tốc là một li nhoa có gia tốc là một li nhoa cách giữa hai điểm là Hz Hz E vật dao động điều họ nhuộc phần dương của truộc phần dương của thuộc phần âm của truộ theo chiều dương của vật dao động điều họ T/4, quãng đường lớ B . 3A/2.	iển M chuyển động tròn m M lên một đường kính và tần số góc 4 rad/s. và tần số góc 4 rad/s. à 20cm và tần số 4Hz. hằng số. t 0,25s để đi từ điểm có à 16cm. Biên độ và tần s B. A = 8cm và f D. A = 16cm và f Dà dọc theo trục Ox với gi là lúc vật a trục Ox. của trục Ox. uc Ox. ha trục Ox. hoà dọc theo trục Ox, qu m nhất mà vật có thể đi ch C. A√3. bà có chu kì là T. Nếu ch	vận tốc bằng không đến ở của dao động này là : = 2Hz = 4Hz phương trình x = Asinωt. uanh vị trí cân bằng O v được là D. A	i O, bán kính R = 0,2m với tiểm tiếp theo Nếu chọn gốc toạ độ O tại ới biên độ A và chu kỳ T. A√2 . e vật qua vị trí cân bằng, thì
			D . 1	$t = \frac{T}{a}$.
6	4	8	$($ π	2
Câu 18(ĐH2008): Một	t chất điểm dao động	điều hòa theo phương t	trình $x = 3\sin\left(5\pi t + \frac{\pi}{6}\right)$	(x tính bằng cm và t tính
bằng giây). Trong một g A. 7 lần. Câu 19(CĐ2009): Khi vị trí biên, phát biểu nào	giây đầu tiên từ thời đ B . 6 lần. nói về một vật dao đ o sau đây là sai ?	tiểm t=0, chất điểm đi qu C. 4 lần. ộng điều hòa có biên độ	ua vị trí có li độ $x = +1$ cm $\mathbf{D}. 5$	n 5 lần. hời gian (t = 0) là lúc vật ở
_			hời gian T, vật đi được qu	
cân bằng. Mốc thời gian $\mathbf{A}$. $\mathbf{x} = 2$ cm, $\mathbf{v} = 0$.	n được chọn vào lúc c $\mathbf{B}.\ \mathbf{x} = 0,\ \mathbf{v} = 0$	chất điểm có li độ và vận = 4π cm/s	n tốc là: em, $v = 0$ D . x	t (cm/s). Gốc tọa độ ở vị trí $x = 0, v = -4\pi \text{ cm/s}.$
Câu 21(CĐ2009): Một	chất điểm dao động	điều hòa trên trục Ox có	phương trình $x = 8\cos($	$(\pi t + \frac{\pi}{4})$ (x tính bằng cm, t
tính bằng s) thì A. lúc t = 0 chất điểm c C. chu kì dao động là 4 Câu 22(ĐH2009): Một của vật trong một chu k A. 20 cm/s Câu 23(CĐ2010): Một vật bằng 0 lần đầu tiên	huyển động theo chiế s. t vật dao động điều ho d dao động là B . 10 cm/s vật dao động điều hò ở thời điểm	cu âm của trục Ox. B . ch D . vậ òa có độ lớn vận tốc cực C . 0. oa với chu kì T. Chọn gố	ất điểm chuyển động trên àn tốc của chất điểm tại vị c đại là 31,4 cm/s. Lấy π D . 15 cm oc thời gian là lúc vật qua	đoạn thẳng dài 8 cm. trí cân bằng là 8 cm/s. = 3,14 . Tốc độ trung bình
$\mathbf{A}. \ \frac{T}{2}.$	B . $\frac{T}{8}$.	C. $\frac{T}{6}$.	$\mathbf{D}.\ \frac{T}{4}$.	
2	8	6	4	

C âu 24. Một vật dao động đi = 2 cm theo chiều dương là	lêu hoà với phương trình $x = 4\cos(x)$	$(4\pi t + \pi/6)$ cm. Thời điểm thủ	t 3 vật qua vị trí x
<u> </u>	B. 11/8 s	C. 5/8 s.	D. 1,5 s
•	ba có phương trình : $x = \Box 5 \cos \pi t$ (		, o
C âu 26. Vật dao động điều l vào thời điểm	B. 2s. nòa có phương trình : $x = 4\cos(2\pi$	$(t - \pi)$ (cm). Vật đến điểm biê	n dương lần thứ 5
A. 4,5 s.	B. 2,5 s.	C. 2 s.	D. 0,5 s.
C âu 27. Một vật dao động đi	ều hòa có phương trình : $x = 6\cos x$	$s(\pi t - \frac{\pi}{2}(cm))$. Thời gian vật đi	từ VTCB đến lúc
qua điểm có x = 3 cm lần thứ $\mathbf{A.}$ 61/6s. $\square$	5 là B. 9/5s.	C. 25/6s.	D. 37/6s.
Câu 28. Một vật DĐĐH với kể từ t = 0, là	phương trình $x = 4\cos(4\pi t + \pi/6)c$	m. Thời điểm thứ 2009 vật qu	na vị trí $x = 2$ cm,
A. $\frac{12049}{24}$ s.	B. $\frac{12061}{24}$ s.	C. $\frac{12025}{24}$ s.	D. Đáp án khác.
	tiều hòa có phương trình x = 8cos	s10πt. Thời điểm vật đi qua v	i trí x = 4 lần thứ
A. $\frac{12043}{30}$ (s).		C. $\frac{12403}{30}$ (s).	D. $\frac{12430}{30}$ (s).
C ậu 30. Con lắc lò xo dao độ	ông điều hoà trên mặt phẳng ngang	g với chu kì T = 1,5s, biên độ	50
	vật có toạ độ $x = -2$ cm lần thứ 20		D 1502 275c
A. 1503s. C ân 31 Một vật dạo động đi	B. 1503,25s. iều hoà với biên độ 4 cm, cứ sau r		· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·
	lớn nhất mà vật đi được trong kho		un dọng năng lại
A. 8 cm.	B. 6 cm.	C. 2 cm.	D. 4 cm.
	tiều hòa dọc theo trục Ox, quanh	_	
	quãng đường nhỏ nhất mà vật có tl	,	
A. $A(2-\sqrt{2})$	B. A	C. $A\sqrt{3}$	D. 1,5A.
C âu 33. Một con lắc lò xo da	ao động điều hòa với biên độ 6 cn	n và chu kì 1s. Tại t = 0, vật đ	li qua VTCB theo
chiều âm của trục toạ độ. Tổ được chọn làm gốc là	ng quãng đường đi được của vật	trong khoảng thời gian 2,375	s kể từ thời điểm
A. 56,53 cm.	B. 50 cm.	C. 55,77 cm.	D. 42 cm.
Câu 34. Một vật dao động v $1/10(s)$ đến $t_2 = 6s$ là	ới phương trình $x = 4√2 cos(5 πt -$	$3\pi/4$)cm. Quãng đường vật đ	i từ thời điểm $t_1 =$
A. 84,4cm	B. 333,8cm	C. 331,4cm	D. 337,5cm
Câu 35. Một chất điểm dao d	động điều hoà doc theo trục Ox. P	Phương trình dao động là x =	$10\cos\left(2\pi t + \frac{5\pi}{6}\right)$
cm . Quãng đường vật đi tron <mark>A.</mark> 60 cm.	ng khoảng thời gian tù $t_1 = 1$ s đến t B. 40cm.	$t_2 = 2.5$ s là C. 30 cm.	D. 50 cm.
C âu 36. Chọn gốc toạ độ ta	ị VTCB của vật dao động điều h	oà theo phương trình: $x = 20$	$\partial \cos(\pi t - \frac{3\pi}{4})$ (cm).
Ouãng đường vật đi được từ t	thời điểm $t_1 = 0.5 \text{ s}$ đến thời điểm t	$t_2 = 6 \text{ s là}$	7
A. 211,72 cm. C âu 37. Vật dao động điều h	B. 201,2 cm. oa theo phương trình: $x = 5 \cos(10^{-3})$	C. 101,2 cm.	D. 202,2 cm. đi quãng đường S
= 12,5cm (kể từ $t = 0$) là	B. 2/15 s	C. 1/30 s	D 1/12 g
A. 1/15 s Câu 38 Một vật dạo động đ	tiều hoà với phương trình x = 6co		D. 1/12 s
được trong khoảng thời gian			3 duong ma vạt di
A. $(50 + 5\sqrt{3})$ cm.	B. 53cm.	C. 46 cm.	D. 66 cm.
C âu 39. Một vật dao động đi	iều hoà theo phương trình: x = 5co	$\cos(2\pi t - \frac{2\pi}{3})$ cm. Quãng đườ	ng vật đã đi được
	kể từ lúc bắt đầu dao động là	J	
A. 12 cm.	_	C.10 cm.	D. 8 cm.

Trang 28

~~_~~	• •	$(2\pi t + \pi/4)$ cm. t tính bằng giây. Quãi	-
được kể từ khi vật có tốc độ 0	$0.2\pi\sqrt{3}$ m/s lần thứ nhất đến k	chi động năng bằng 3 lần thế năng lầi	n thứ tư bằng
A. 12cm	B. $8+4\sqrt{3}$ cm	C. $10+2\sqrt{3}$ cm	D. 16cm
	họn trục toạ độchiều dương	n bằng O, trên quỹ đạo MN = 20cm. từ M đến N, gốc thời gian lúc vật đ qua sau 9,5s kể từ lúc t = 0	
A. 190 cm	B. 150 cm	C. 180 cm	D. 160 cm
Câu 42. Vật dao động điều l quãng đường S = 2cm (kể từ	t = 0) là	4 cos (20 t -2π /3)(cm). Tốc độ của	vật sau khi đi
A. 40cm/s.	B. 60cm/s.		D. 50cm/s.
Câu 43 . Vật dao động điều h $= 5 \text{cm}$ (kể từ $t = 0$) là :		os $(\pi t - 2\pi/3)$ (dm). Thời gian vật đi	
A. 1/4 s	B. 1/2 s	C. 1/6 s	D. 1/12 s
chất điểm trên đoạn từ VTCB	tới điểm có li độ 3cm là	g là $x = 6 \cos (20\pi t - \pi / 2)$ (cm). Tốc	_
A. 360 cm/s.	_ , , , , , , , , , , , , , , , , ,	$\mathbf{C.}$ 60 π cm/s.	D. 40cm/s.
tốc trung bình của chất điểm t	_	ng trình dao động là x = 4 cos (4πt- cu đến li độ cực đại là :	π /2) (cm). Vận
A. 32cm/s	B. 8cm/s	C. 16π cm/s	D. 64cm/s
Câu 46. Chọn gốc toạ độ taị	VTCB của vật dao động điều	hoà theo phương trình: $x = 20\cos(x)$	$\pi t - \frac{3\pi}{4}$) cm. Tốc
độ trung bình từ thời điểm t_1	= 0.5 s đến thời điểm $t_2 = 6 \text{ s}$	là	
		C. 33,8 cm/s. và biên độ 5 cm. Biết trong một chu quá 100 cm/s ² là T/3 Lấy $\pi^2 = 10$. T	kì, khoảng thời
của vật là A.4 Hz.	B. 3 Hz.	C. 1 Hz.	D. 2 Hz.
Câu 48. Vật dao động điều h vận tốc 1,5m/s và thế năng đa	òa có $v_{max} = 3m/s$ và gia tốc ng tăng. Hỏi vào thời điểm n	cực đại bằng 30π (m/s ²). Thời điểm ào sau đây vật có gia tốc bằng 15π (	ban đầu vật có (m/s²)?
Câu 49. Một con lắc lò xo nă	ăm ngang đang dao đông tư (	C. 0,20 s. do. Ban đầu vật đi qua vị trí cân bằn	ng, sau 0,05s nó
		Choảng thời gian giữa hai lần liên tiế	
A. 0,05 s.	B. 0,04 s.	C. 0,075 s.	D. 0,15 s.
Câu 50. Một con lắc lò xo ,v	∕ật nặng khối lượng m=100 g	; và lò xo có độ cứng k =10 N/m dao	o động với biên
độ 2 cm. Thời gian mà vật có	vận tốc nhỏ hơn $10\sqrt{3}$ cm/s	trong mỗi chu kỳ là bao nhiêu?	
A. 0,628 s.	B. 0,4188 s.	C. 0,742 s.	D. 0,219 s.
		T ĐI TỪ VỊ TRÍ CÓ LI ĐỘ X ₁ ĐÍ	EN X ₂
Câu 1 : Vật dđđh: gọi t ₁ là th		thắng đứng. Chu kì và biên độ dao	
đi từ VTCB đến li độ $x = A/2$		lắc lần lượt là 0,4 s và 8 cm. Chọn	
đi từ vị trí li độ $x = A/2$ đến b		đứng chiều dương hướng xuống, g trí cân bằng, gốc thời gian t = 0 kh	
A. $t_1 = 0.5t_2$	$\mathbf{B} \cdot \mathbf{t}_1 - \mathbf{t}_2$	cân bằng theo chiều dương. Lấy gia	
$\mathbf{C} \cdot \mathbf{t}_1 = 2\mathbf{t}_2$		$= 10 \text{ m/s}^2 \text{ và } \pi^2 = 10. \text{ Thời gian ngắ}$	n nhất kể từ khi
Câu 2: Con lắc lò xo dao độn		t = 0 đến khi lực đàn hồi của lò xơ	
gian ngắn nhất để vật đi từ vị		tiểu là	
M có li độ $x = \frac{A\sqrt{2}}{2}$ là 0,25(	s). Chu kỳ của con lắc	A. 6/30 s. B. 3/10s. C. 4 /15s. Câu 4: Một con lắc lò xo thẳng đứn	D. 7/30s. g gồm vật nặng

A. 1s

C. 0,5s

B. 1,5s

D. 2s

Câu 3: Một con lắc lò xo treo thẳng đứng. Kích

thích cho con lắc dao động điều hòa theo phương

Trang 29

Câu 4: Một con lắc lò xo thẳng đứng gồm vật nặng

có khối lượng 100g và một lò xo nhẹ có độ cứng k

= 100N/m. Kéo vật xuống dưới theo phương thẳng

đứng đến vị trí lò xo dãn 6cm rồi buông nhẹ. Vật dao động điều hoà theo phương thẳng đứng. Thời

gian ngắn nhất để vật chuyển động từ vị trí thấp nhất đến vị trí lò xo bị nén 1,5 cm là

B. 1/15s **C.** 1/10s**A.** 0,2s. **D.** 1/20s

Câu 5: Con lắc lò xo dao động theo phương ngang với phương trình $x = A\cos(\omega t + \varphi)$. Cứ sau những khoảng thời gian bằng nhau và bằng $\pi/40$ s thì động năng của vật bằng thể năng của lò xo. Con lắc dao động điều hoà với tần số góc bằng

$$C. 40 \text{ rad.s}^{-1}$$

Câu 6: Một con lắc lò xo dao động với biên độ A, thời gian ngắn nhất để con lắc di chuyển từ vị trí có li độ $x_1 = -A$ đến vị trí có li độ $x_2 = A/2$ là 1s. Chu kì dao động của con lắc là

A. 1/3 s. **B.** 3 s.

C. 2 s.

D. 6s.

Câu 7: Một vật dao động điều hòa với phương trình $x = A\cos(\frac{2\pi}{T}t + \frac{\pi}{2})$. Thời gian ngắn nhất kể từ lúc bắt đầu dao động tới khi vật có gia tốc bằng

một nửa giá trị cực đại là

A. $\mathbf{t} = T/12$. **B.** $\mathbf{t} = T/6$. **C.** $\mathbf{t} = T/3$. **D.** $\mathbf{t} = 6T/12$

Câu 8: Một vật dao động điều hòa từ B đến C với chu kì là T, vị trí cân bằng là O. trung điểm của OB và OC theo thứ tự là M và N. Thời gian để vật đi theo một chiều từ M đến N là

A. T/4.

B. T/2.

C. T/3.

D. T/6.

Câu 9: Một con lắc lò xo thẳng đứng, khi treo vật lò xo dãn 4 cm. Kích thích cho vật dao động theo phương thẳng đứng với biên độ 8 cm thì trong một chu kì dao động T thời gian lò xo bị nén là

A. T/4.

B. T/2.

C. T/6.

D. T/3

Bài 10: Một con lắc lò xo treo thẳng đứng có vật nặng với khối lượng m = 100g và lò xo có độ cứng k = 10N/m đang dao động với biên độ 2 cm. Trong mỗi chu kì dao động, thời gian mà vật nặng ở cách vị trí cân bằng lớn hơn 1cm là bao nhiêu?

A. 0,418s. **B.**0,317s **C.** 0,209s. **D.** 0,052s

Bài 11: Một vật dao động điều hoà với tần số 2Hz, biên độ A. Thời gian ngắn nhất khi vật đi từ vị trí biên đến vị trí động năng bằng 3 lần thế năng là

A. $\frac{1}{6}s$ **B.** $\frac{1}{12}s$ **C.** $\frac{1}{24}s$ **D.** $\frac{1}{8}s$

Bài 12: Một vật dao động điều hòa với tần số bằng 5Hz. Thời gian ngắn nhất để vật đi từ vị trí có li độ $x_1 = -0.5A$ (A là biên độ dao động) đến vị trí có li $d\hat{0} x_2 = +0.5A l\hat{a}$

A. 1/10 s. **B.** 1 s. **C.** 1/20 s. **D.** 1/30 s.

Câu 13: Con lắc lò xo dao đông điều hoà theo phương thẳng đứng với phương trình x

=5cos(20t+ $\frac{\pi}{3}$) cm. Lấy g=10m/s². Thời gian lò xo dãn ra trong một chu kỳ là

A. $\frac{\pi}{15}$ s. **B.** $\frac{\pi}{30}$ s. **C.** $\frac{\pi}{24}$ s. **D.** $\frac{\pi}{12}$ s.

Câu 14: Con lắc lò xo treo thẳng đứng, độ cứng k = 80N/m, vật nặng khối lượng m = 200g dao động điều hoà theo phương thẳng đứng với biên độ A = 5cm, lấy $g = 10 \text{m/s}^2$. Trong một chu kỳ T, thời gian

A. $\frac{\pi}{15}$ s. **B.** $\frac{\pi}{30}$ s. **C.** $\frac{\pi}{12}$ s. **D.** $\frac{\pi}{24}$ s.

Dạng: XÁC ĐỊNH THỜI ĐIỂM VẬT ĐI QUA VỊ TRÍ CÓ LI ĐỘ X

Câu 1: Cho một vật dao động điều hòa có phương trình chuyển động $x = 10\cos(2\pi t - \frac{\pi}{6})$ (cm). Vật đi qua vị trí cân bằng lần đầu tiên vào thời điểm

A. 1/3 s.

B. 1/6 s.

C. 2/3 s.

D. 1/12 s.

Câu 2: Một vật dao động điều hoà với ly độ $x = 4\cos(0.5\pi t - 5\pi/6)(cm)$ trong đó t tính bằng (s) .Vào thời điểm nào sau đây vật đi qua vị trí x = $2\sqrt{3}$ cm theo chiều dương của trục toạ độ

A. t = 1s.

B. t = 2s.

C. t = 16/3 s.

D. t = 1/3 s.

Câu 3: Một vật dao động điều hoà theo phương trình x = $10\cos(2\pi t + \pi/4)$ cm thời điểm vật đi qua vị trí cân bằng lần thứ 3 là

A.13/8 s.B.8/9 s.**C**.1s. **D**.9/8s.

Câu 4: Một vật dao động điều hòa có phương trình $x = 8\cos 10\pi t$. Xác định thời điểm vật đi qua vị trí x = 4 lần thứ 2 theo chiều âm kể từ thời điểm bắt đầu dao động.

A. 2/30s. **B.** 7/30s. **C.** 3/30s. **D.** 4/30s.

Câu 5: Một vật dao động điều hòa với phương trình $x = 10\sin(0.5\pi t + \pi/6)cm$ thời gian ngắn nhất từ lúc vật bắt đầu dao động đến lúc vật qua vị trí có li độ $-5\sqrt{3}cm$ lần thứ 3 theo chiều dương là

A. 7s. **B.** 9s. **C.** 11s. **D.**12s.

Câu 6: Con lắc lò xo dao động điều hoà trên mặt phẳng ngang với chu kì T = 1,5 s và biên độ A = 4cm, pha ban đầu là $5\pi/6$. Tính từ lúc t = 0, vật có toạ độ x = -2 cm lần thứ 2005 vào thời điểm nào

A. 1503s

B. 1503,25s

C. 1502,25s

D. 1503,375.

Câu 7: Một vật dao động điều hòa với chu kì T, trên một đoạn thẳng, giữa hai điểm biên M và N. Chọn chiều dương từ M đến N, gốc tọa độ tại vị trí cân bằng O, mốc thời gian t = 0 là lúc vật đi qua trung điểm I của đoạn MO theo chiều dương. Gia tốc của vật bằng không lần thứ nhất vào thời điểm nào?

A. $\frac{7T}{12}$. **B.** $\frac{13T}{12}$. **C.** $\frac{T}{12}$. **B.** $\frac{11T}{12}$.

Câu 8: Một vật dao động điều hoà với phương trình x = $4\cos(4\pi t + \pi/6)$ cm. Thời điểm thứ 3 vật qua vị trí x = 2cm theo chiều dương.

A. 9/8 s

B. 11/8 s

C. 5/8 s

D.1,5 s

Câu 9: Vật dao động điều hòa có ptrình : x = 5cosπt (cm). Vật qua VTCB lần thứ 3 vào thời điểm :

A. 2,5s.

B. 2s.

C. 6s.

D. 2.4s

Câu 10: Vật dao động điều hòa có phương trình: $x = 4\cos(2\pi t - \pi)$ (cm, s). Vât đến vi trí biên dương lần thứ 5 vào thời điểm

A. 4,5s.

B. 2,5s.

C. 2s. **D.** 0.5s.

Câu 11: Một vật dao động điều hòa có phương trình : $x = 6\cos(\pi t - \pi/2)$ (cm, s). Thời gian vật đi từ VTCB đến lúc qua điểm có x = 3cm lần thứ 5 là

B. 9/5s. **C.** 25/6s.

D. 37/6s.

Câu 12: Một vật DĐĐH với phương trình x = $4\cos(4\pi t + \pi/6)$ cm. Thời điểm thứ 2009 vật qua vị trí

x = 2cm, kể từ t = 0, là

A. $\frac{12049}{24}$ s. **B.** $\frac{12061}{24}$ s

C. $\frac{12025}{24}$ s

D. Đáp án khác

Câu 13: Một vật dao động điều hòa có phương trình $x = 8\cos 10\pi t$. Thời điểm vật đi qua vị trí x = 4lần thứ 2008 theo chiều âm kể từ thời điểm bắt đầu dao đông là :

A. $\frac{12043}{30}$ (s). **B.** $\frac{10243}{30}$ (s)**C.** $\frac{12403}{30}$ (s)**D.** $\frac{12430}{30}$ (s)

Câu 14: Một con lắc lò xo dao động điều hoà với phương trình $x = A\cos 2\pi t$ (cm) . Động năng và thế năng của con lắc bằng nhau lần đầu tiên là

A. 1/8 s

B. 1/4 s

C. 1/2 s

D. 1s.

ĐỀ THI ĐH 2012 -MỘT SỐ CÂU ỨNG DỰNG VÒNG TRÒN LƯỢNG GIÁC!

Câu 1: Một con lắc lò xo gồm lò xo nhẹ có độ cứng 100 N/m và vật nhỏ khối lượng m. Con lắc dao động điều hòa theo phương ngang với chu kì T. Biết ở thời điểm t vật có li độ 5cm, ở thời điểm t+ $\frac{T}{4}$ vật có tốc độ 50cm/s. Giá trị của m bằng

A. 0,5 kg

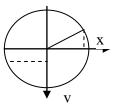
B. 1,2 kg

C.0.8 kg

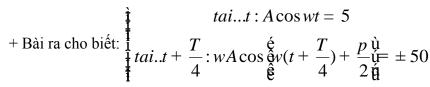
D.1,0 kg

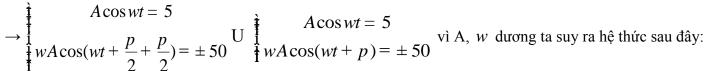
Giải 1: Hai vị trí cách nhau T/4 => Hai vị trí lệch pha nhau góc $\pi/2$

Theo đường tròn lượng giác:
$$\frac{x}{A} = \frac{v}{\omega A} \Rightarrow \omega = \frac{v}{x} = 10 \omega = \sqrt{\frac{k}{m}} \Rightarrow m = 1.0 kg$$

Giải 2: + Gọi phương trình li độ là: $x = A\cos w t \rightarrow \text{phương trình vận tốc: } v = wA\cos(wt + \frac{p}{2})$

$$\stackrel{\triangleright}{|} A\cos wt = 5
\stackrel{\triangleright}{|} A\cos wt = 5
\stackrel{\triangleright}{|} A\cos wt = 5
\stackrel{\triangleright}{|} WA\cos(wt) = 50$$

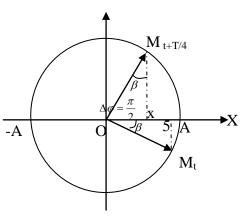
$$\stackrel{\triangleright}{|} W = 10 \text{ rad/s}$$

+ ta có:
$$k = mw^2$$
 ® $m = \frac{k}{w^2} = \frac{100}{10^2} = 1kg$ ® $chonD$

Giải 3: thời điểm t
$$\rightarrow$$
t+ $\frac{T}{4}$ góc quay thêm là $\Delta \varphi = \frac{\pi}{2}$

Ở thời điểm t+
$$\frac{T}{4}$$
 → x=Asinβ=A. $\frac{\sqrt{A^2-5^2}}{A}$ = $\sqrt{A^2-5^2}$

luôn có
$$A^2 = x^2 + \frac{v^2}{\omega^2} = A^2 - 5^2 + \frac{50^2}{\omega^2} \Rightarrow \omega = 10 \text{ rad/s}$$

 $m = k/\omega^2 = 1 \text{kg}$

Câu 2: Một chất điểm dao động điều hòa với chu kì T. Gọi v_{TB} là tốc độ trung bình của chất điểm trong một chu kì, v là <u>tốc độ</u> tức thời của chất điểm. Trong một chu kì, khoảng thời gian mà $v \ge \frac{\pi}{4} v_{TB}$ là

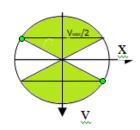
A.
$$\frac{T}{6}$$

$$C.\frac{T}{3}$$

D.
$$\frac{T}{2}$$

HD:
$$v_{TB} = \frac{4A}{T} = \frac{2\omega A}{\pi} = \frac{2v_{MAX}}{\pi} = \frac{\pi}{4} v_{TB} = \frac{v_{MAX}}{2}$$

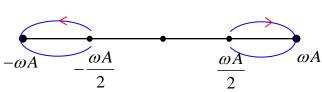
Tốc độ tức thời
$$v \ge \frac{\pi}{4} v_{TB} =$$
 Thời gian quét $\frac{2T}{3} =$ đáp án B

Phân tích:

$$v_{tb} = \frac{4A}{T} = \frac{2\omega A}{\pi} \Rightarrow v = \frac{\pi}{4} v_{TB} = \frac{\omega A}{2}$$

Do tưởng tốc độ là vận tốc nên:
$$\Delta t = 2 \cdot \frac{T}{6} = \frac{T}{3}$$
.

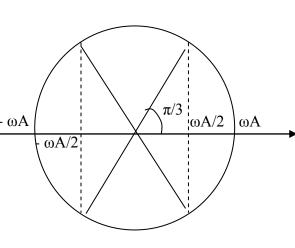

Tuy nhiên do tốc độ là độ lớn của vận tốc nên khoảng thời gian

từ
$$-\frac{\omega A}{2} \rightarrow -\omega A$$
 cũng được tính. Vì vậy: $\Delta t = 4 \cdot \frac{T}{6} = \frac{2T}{3}$.

Giải:
$$v_{TB} = \frac{4A}{T} = \frac{2}{p}wA = \frac{2}{p}v_{max} \rightarrow v \ge \frac{\pi}{4}v_{TB} \rightarrow v \ge \frac{1}{2}v_{max} - \omega A$$

$$Dt = \frac{4 \cdot \frac{p}{3}}{w} = \frac{4 \cdot \frac{p}{3}}{\frac{2p}{T}} = \frac{4T}{6} = \frac{2T}{3} \rightarrow \text{ chọn B}$$

Câu 3: Một mạch dao động điện từ lí tưởng đang có dao động điện từ tự do. Biết điện tích cực đại trên một bản tụ điện là $4\sqrt{2}~\mu\text{C}$ và cường độ dòng điện cực đại trong mạch là $0.5~\pi\sqrt{2}~\text{A}$. Thời gian ngắn nhất để điện tích trên một bản tụ giảm từ giá trị cực đại đến nửa giá trị cực đại là

A.
$$\frac{4}{3}\mu s$$
.

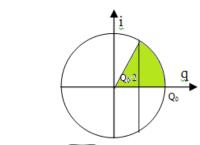
B.
$$\frac{16}{2} \mu s$$
.

C.
$$\frac{2}{3}\mu s$$
.

D.
$$\frac{8}{3} \mu s$$
.

Giải 1:
$$T = 2\pi \frac{Q_0}{I_0} = 16 \,\mu\text{s}$$

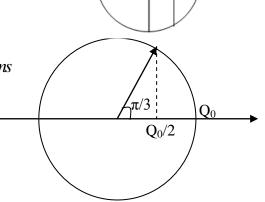
Góc quét
$$\frac{\pi}{3} = t = T/6 = \frac{8}{3} \mu s$$
. $\Rightarrow$ Đáp án D

Giải 2:

Từ
$$I_0 = \omega Q_0 \rightarrow T = \frac{2pQ_0}{I_0} = \frac{2p.4\sqrt{2.10^{-6}}}{0.5p\sqrt{2}} = 16.10^{-6} (s) = 16ms$$

$$\to t = \frac{\frac{p}{3}}{\frac{2p}{T}} = \frac{T}{6} = \frac{16}{6} = \frac{8}{3} ms$$

Câu 4: Một con lắc lò xo dao động điều hòa theo phương ngang với cơ năng dao động là 1 J và lực đàn hồi cực đại là 10 N. Mốc thế năng tại vị trí cân bằng. Gọi Q là đầu cố định của lò xo, khoảng thời gian ngắn nhất giữa 2 lần liên tiếp Q chịu tác dụng lực kéo của lò xo có độ lớn $5\sqrt{3}$ N là 0,1 s. Quãng đường lớn nhất mà vật nhỏ của con lắc đi được trong 0,4 s là

A. 40 cm.

D. 115 cm.

O

Giải:

$$\begin{cases} \frac{1}{2}kA^2 = 1 \\ kA = 10 \end{cases} => A = 20 \text{ cm}.$$

Thời gian ngắn nhất liên tiế pđể $F_{hp}=rac{\sqrt{3}}{2}F_{hpmax}$ là T/6=0,I

$$T = 0.6s$$

- + Thời gian t = 0.4 = T/2 + T/6
- + Quãng đường lớn nhất đi được: S = 2A + A = 60cm

Quãng đường lớn nhất vật đi được trong khoảng thời gian T/6 là s = A.

Dùng đường tròn lượng giác ta có thể chứng minh được điều này)

Câu 5: Hai chất điểm M và N có cùng khối lượng, dao động điều hòa cùng tần số dọc theo hai đường thẳng song song kề nhau và song song với trục tọa độ Ox. Vị trí cân bằng của M và của N đều ở trên một đường thẳng qua góc tọa độ và vuông góc với Ox. Biên độ của M là 6 cm, của N là 8 cm. Trong quá trình dao động,

khoảng cách lớn nhất giữa M và N theo phương Ox là 10 cm. Mốc thế năng tại vị trí cân bằng. Ở thời điểm mà M có động năng bằng thế năng, tỉ số động năng của M và động năng của N là

A.
$$\frac{4}{3}$$

B.
$$\frac{3}{4}$$
.

$$\frac{\mathbf{C}}{16}$$
.

D.
$$\frac{16}{9}$$
.

Giải 1: Theo giản đồ frenen, khoảng cách M,N lớn nhất trên Ox khi MN song song với Ox. $OM^2 + ON^2 = MN^2 = > tam$ giác OMN vuông tại O + M ở vị trí động năng bằng thế năng => N ở vị trí động năng bằng thế năng

$$\frac{W_{dM}}{W_{dN}} = \frac{W_M}{W_N} = \left(\frac{A_M}{A_N}\right)^2 = \frac{9}{16} \implies \text{Dáp án C}$$

Câu 6: Hai điểm M, N cùng nằm trên một hướng truyền sóng và cách nhau một phần ba bước sóng. Biên độ sóng không đổi trong quá trình truyền. Tại một thời điểm, khi li độ dao động của phần tử tại M là 3 cm thì li độ dao động của phần tử tại N là -3 cm. Biên độ sóng bằng

B. 3 cm.

C.
$$2\sqrt{3}$$
 cm.

D. $3\sqrt{2}$ cm.

Giải 1:

Độ lệch pha giữa hai điểm M và N là $\frac{2\pi d}{\lambda} = \frac{2\pi}{3}$

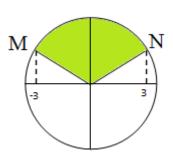
Theo đường tròn lượng giác: $A\frac{\sqrt{3}}{2} = 3 \Rightarrow A = 2\sqrt{3}$ cm $\Rightarrow$ đáp án C

Giải 2: Giả sử
$$x_M = a\cos\omega t = 3$$
 cm. ---> $\sin\omega t = \pm \frac{\sqrt{a^2 - 9}}{a}$

Khi đó $x_N = a\cos(\omega t - \frac{2\pi \frac{\lambda}{3}}{a}) = a\cos(\omega t - \frac{2\pi}{3}) = a\cos\omega t \cos\frac{2\pi}{3} +$

asinωt.sin $\frac{2\pi}{3} = -0.5$ acosωt + $\frac{\sqrt{3}}{2}$ asinωt = -3 cm => -1.5 ± $\frac{\sqrt{3}}{2}$ $\sqrt{a^2 - 9} = -3$

$$\Rightarrow \pm \sqrt{a^2 - 9} = -\sqrt{3} - --> a^2 = 12 \Rightarrow a = 2\sqrt{3} \text{ cm}$$
.

Nguyên tắc thành công: Suy nghĩ tích cực; Cảm nhận đam mê; Hoạt động kiên trì! Chúc các em HQC SINH thành công trong học tập!

Người sưu tầm: Đoàn Văn Lương

⊠ Email: doanvluong@yahoo.com; doanvluong@gmail.com

🕾 Điện Thoại: 0915718188 – 0906848238